

Recredo i xpo
 pri fr̄i crescio
 di gra gñali mi
 nistro. fr̄ leo. fr̄
 euphri. et fr̄ an
 gel. olim socij li
 cet idigni. bñssimi pr̄s fr̄a
 ruerca in dno debita et deuo
 ta. Cu de mandato xpi. p̄teriti
 capli gñali. et vno. teneatur fr̄es
 signa et prodigia bñssimi pr̄s f.
 q̄ scire ul̄ epure p̄nt v̄e p̄nuta
 ti dirigē. visū est nob q̄ secū li
 cet idigni. fuim⁹ diuti⁹ iusa
 tu pauca de ml̄tis gestis ip̄ius
 q̄ p̄ nos vidi⁹ et p̄ alios sc̄os fr̄es
 scire potui⁹ et specialit̄ p̄ fr̄es jo
 hāne visitatore paup̄u dñā
 rū. fr̄es illuīnatiū de arte. fr̄es
 massēū de maiguano. et fr̄em
 johāne sociū v̄erabil̄ pr̄s fr̄is
 egiōy q̄ pluā de his h̄uit. De e
 ode sc̄o fr̄e egiōy et sc̄e meōre
 fr̄e barnardo p̄ socio bñ f. sc̄a
 ti v̄e v̄itate p̄cua itimae
 nō et̄ti narrare solū miācla
 q̄ sc̄atē nō faciūt s̄ on̄dūt. s̄
 etiā d̄isap̄ois eō i signa et bñ
 plaati volūtate on̄dē cupien
 tes. ad laudē et gl̄az sūmi dei
 et dñā pr̄s sc̄ssimi atq̄ edifica
 tiōne volētū eō vestigia imi
 tari. q̄ tū p̄ modū legēde non
 scribim⁹. cū dudū de vita sua
 et miracul̄ q̄ p̄ eū dñs operat⁹

et sunt oferte legēde. D̄z velut
 de ameno prato q̄sdā flores
 q̄ arbit̄o nr̄o sūt pulchiores
 carēpim⁹. et iunyatē historiā
 nō seq̄tes. s̄ multa seriose re
 liquētes q̄ i p̄d̄is legēdis s̄t
 posita tā v̄eritudo q̄ luualēto
 sermōe. Quibz pauca q̄ serui
 bim⁹ poteritis facē inseri si v̄ā
 disare v̄ideit eē iustū. Credoim⁹
 q̄si v̄erabilibz viris q̄ p̄fatas
 ofecerūt legēdas h̄ nō fuissent
 ea munē p̄terisset. nisi saltē
 p̄ p̄te ip̄o suo decoraissent eloq̄o
 et posteris ad meōriā eliq̄isset
 Et p̄ integre valeat v̄rā sc̄a
 p̄nitas i dno ihu xpo i quo
 nos filios v̄ros deuotos sc̄a
 ti v̄e et̄mēdam⁹ h̄uile et deuo
 te. Data i loco grecij. iij. 30. au
 gusti. An̄ dñi m̄ cc. xlviij.
 De natiuitate ei⁹ et v̄itate et curi
 ositate et pdignitate ip̄i et q̄li ex
 his puenit ad largitatē et carita
 tem cura pauperes.

Hāciscus de ciui
 tate assisy oriū
 d⁹ q̄ in finibz spo
 letane vall̄ ē si
 ta Johānes p̄us ē v̄ol⁹ a mre.
 a p̄re vero tūc edēute de sc̄a sc̄a
 i cui⁹ absen⁹ nat⁹ erat fr̄a sc̄is
 ē noiāt⁹ postmodū h̄ic post
 q̄ fuit adult⁹ et subtilis ige
 ny sc̄is. arte pr̄s id ē negocia

nonē exercuit **S**z dissile val
de. qm ipē liberalior & hilarior
dedit⁹ iocis & cātibz ciuitatē assi
sy die noctuqz circūcēs sibi fili
bus sociatus in expēdēdo lar
gissim⁹ adeo ut oīa q̄ hīc potut
& lucrū dēsionibz alysqz rebz
dsumēt **P**ropt̄ quod mltōtens
arguebat⁹ a parētibz dicētibz
ei qd tū magis expēsās ī se & in
alyz facēt ut nō eoz fili⁹ s; cu
iūsdā magni pīcipis vidētur
q̄a tū dītes erāt pntes ei⁹ & ipz
tenerrime diligebāt. tolerabāt
cū ī talibz ipm turbāe nolētēs
Mat̄ aut̄ ei⁹ cū de pōgaltate
sua sūo a cōiūanis fieret. rīde
bat **Q**uid de filio meo pūtis.
adhuc est fili⁹ dei p grāz Ipse
vero nō solū ī hīs erat largus
pmo pōg⁹ s; etiā in idumētis
mltiple excedebat cariores pā
nos facēs q̄ ipm dērebat hīc.
In curiositate etiā tm̄ cāt van⁹
q̄ aliqui ī eodē idumēto pānū
valde charū pāno vilissio cō
sui feat. **E**āt tm̄ q̄si nālit curi
alis ī moribz & ī verbis iux̄ or
dis sui ppositū nemini dīcēs
v̄bū icuriosū v̄l tpe. pmo cū sic
est iuuenis iocōs⁹ & lasciu⁹ ppo
sūt t̄pia sibi dicētibz minime
rīdē. **V**n̄ ex hī fama ei⁹ q̄si p to
tā pūciā ē adeo diuulgā ut
a mltis q̄ cognoscebāt eū dīcēt

aliquo magno futue⁹ a q̄bz v̄tu
tū nāliū gōibz ad hāt. pū cet⁹
ē grāz vt dīcēt ad sc̄p̄z dūsus.
Et quo larg⁹ & curialis es ap⁹
hoīes a q̄bz nil t̄p̄is nisi fauo
rē t̄nsitoriū & ianē. iustu ē ut
p̄t̄ deū q̄ largissim⁹ ē & t̄ribuē
do. paupibz sis curial⁹ & largus
Libēt igit̄ ex tūc videbat paup⁹
t̄buens eis elemosinas fruct⁹
Et lux est mercator. cāt vāssi⁹
opulēcie sc̄laris **C**ū at̄ q̄dā die
ī apotecā vbi pānos v̄debat
curā h̄mōi starec solliat⁹. v̄it̄
q̄dā paup⁹ ad eū petēs elemosi
nā amocē di **C**ūqz cupiditate
diuiciariū & mercatoriis cura de
tētus illi elemosinā denegass.
diuina p̄spēs grā sc̄p̄z arguit
magne rusticitatis. dīcēs. **I**n
pro magno comite l' barone pau
per ille a te postulass. certe pos
tulātū sibi dedisses. q̄nto g' ma
gis pro ege t̄gū & oīm dno ill⁹
facē nolūisti **C**ui⁹ rei causa ex
inde ī corde suo p̄posuit qd pro
tātō dno postulā de cetero nō
Qualit̄ captiuat⁹ **I**negaret
fuit p̄sū & de duabz visioibz q̄s
Q habuit volens fieri miles
Vodā tpe guerra it̄ p̄sū
ū & assisū existēte capt⁹ ē fr̄
cise⁹ cū mltis suis dāuibz & pu
sy captiuat⁹. **T**n̄ q̄a nobilis ē
rat moribz cū militibz captiu⁹

est posu^{it}. **L**u aut qdā die imp
tūi sui t̄staret. ip̄e q̄ nā l̄r cat
hilaris ⁊ iocū^o nō videbat t̄s
tari. s; quodā nō iocūdari ppt̄ qd̄
vni de socijs suis t̄phedit cū t̄p̄
ī sanū q̄a sic letabat in carcere
ostitit. **A**d quē b̄s f. voce vīua
v̄dit. **Q**uid p̄tis de me. **A**d
huc adorabor p̄ totū mūdū. **C**ū
q̄ vni de militibz q̄bz cat̄ adiūt
t̄. vni de captiuis iurā iūliss; ⁊
vob̄ h̄ oēs aly vellēt illū deserē.
solus fr̄a. a societate nō denegat
s; v̄alios hortat̄ ad idē. **E**xplato
aut̄ āno ēfōita pace t̄ ciuitates
p̄dās. fr̄a. cū suis r̄captiuis
assisū ē r̄isus. **P**ost paucos ve
ro ānos qdā nobil̄ de ciuitate af
sisū militaribz armis se p̄parat
ut ad p̄cūe v̄l hōis luc̄ agēda
ī apuliā vadat. **Q**uo audito
fr̄as̄t̄ cū illo ad eūdū aspirat.
⁊ ut a quodā comite gētili noīe
miles fiat. p̄anos p̄ posse sp̄at
p̄riosos. deue suo paupior di
uitijs. s; profusior largitate.
Nocte igit̄ qdā cū ad h̄mōi
asūmāda tota se deliberatōe
dediss; ⁊ ad it̄ agēdū desiderio
estuarct. visitat̄ a dño q̄ eū t̄p̄
gl̄e cupidū fastigio gl̄e p̄ visi
onē alluat ⁊ exaltat. **C**ū enī
illa nocte dormiret apparuit
ei qdā vorās cū ex noīe. ac du
rēs ip̄m ī quoddā sp̄aciosū et

54
amenū palaciū plenū milita
ribz armis s; splēdētibz dīp̄is
ceterisq; apparatibz ad murū
p̄dētibz ad milicie decore sp̄c
tātibz. **Q**ui cū gaudēs pluimū
qd̄ h̄ cēt sc̄ū tacit̄ miraretur.
īrogauit cui essent h̄ arma
tātō splēdore fulgētia ⁊ pala
ciū sic amenū. **E**t r̄nsū ē illi
h̄ec oīa cū pala. sua cē. militū
q̄ suoz. **E**xp̄gess; itaq; gaudē
ti aū mane surrex̄ sc̄lariter
cogitās t̄p̄ q̄ nōdū sp̄m̄ dei ple
ne gustauerat. se ī hoc debere
magnifice p̄cipari. atq; p̄sa
giū magne p̄speritatis t̄putās
visionē it̄ arripe deliberat in
apuliā ut miles fiēt a comite
sup̄dō. **T**m̄ vero letior solito
ē effēs. ut pluibz āmirātibz ⁊
q̄rentibz v̄n̄ sibi cēt tāta letici
a. **R**ūderet. **D**no me magnum
p̄cipē affuturū. **Q**uoddā t̄n̄
magne curialitatis ⁊ nobili
tatis iudiciū ī eo p̄cesserat. die
īmediate p̄cedēte visionē p̄dās.
qd̄ ipsius visionis nō modica
ocasio credit̄ extitisse. nā oīa
īdumēta sua q̄ de nouo fecāt
sibi curiosa ⁊ cara. auidā pau
peri militi dōuerat illa die.
Cū ḡ it̄ arripēs iuss; vsq;
spoletū ut ī apuliā p̄gēt cep̄
aliquātulū egrotare. **S**ollia
t̄ t̄n̄ de suo itinē cū se sopori

dediſſi. ſemidormiens q̄dā in
trogate ip̄s q̄ tēdē cupiebat. *audiuit.*
frāſe Cui tū totū ſuū p̄poſitū eue
laſſi. adier' ille Cuius p̄t tibi
mel' facē? dñs a ſeru'. Cui
cū r̄ndiſſi dñs. iterū dixit illi
Cur g' elingis. p̄ ſuo dñm. & p̄
ripē p̄ cliente? Et ſ ait Quid
me vis facē dñe? Reuēte i trā
tuā iqt' ut dicit qd ſis ſcū?
Nā uisionē quā uidiſti oportet
te alit' itelligē. Cuiſgilans
āt cep' de hac uisione dilige
tiſſiē cogitāē Et ſicut i p̄ma
uisionē fuerat q̄ſi tot' ex uā
gat' p̄e mag' leti' p̄ſperitatē
deſiderās t̄pale. ſic i iſta colle
git it' ſe totū uī ei' admittās
& deſiderās adeo diliget' q̄ illa
nocte ul' dormire nequit Ma
ne itaq; ſcō uſq; aſſi ſuū euerſi
tur feſtinat' letus & gaudens.
q̄ plurimū expectās uolūtate
dñi. q̄ ſibi h' onderat & de ſa
lute ſua ab ip̄o d̄ſiliū dari ſibi.
imūt' q̄ cā mēte i apulū ire
ētusat & ſe uolūtati diuine
deſiderat d̄ſire *Qualē dñs*
p̄mo uitauiit cor ei' mirabili
dulcediē. uirtute cui' cepit. p̄ficē p̄
atēntū ſuū & omniū uanitatū
atq; per orōes & elemoſinas et

amore paupertatis.
Postq; uero aſſiſiū ē re
uſus. nō p' mltos dies. q̄dam

ſero a ſocijs ſuis eligit' in dñs.
ut ſcōz uolūtate ſua faceret ex
p̄ſas. fecit g' tūc ſumptuoſa
deſtrone parari ſicut mltoties
fereat. Cūq; iſecti de domo ex
iſſent. ſocij q; ſil' eū p̄cedent' cū
tes p̄ ciuitate cātādo. ip̄e por
tās in manu baailū quaſi do
min' p̄ay r̄t'ibat p' illos nō
cātādo ſ; diligēt' meditādo.
Et ecce ſubito uitauiit a dño. tā
taq; dulcediē ēplet' cor ei' q̄ n
loq' n' mouei poterat. nichilq;
aliud ſentit' laudire niſi dul
cediē illā ualebat. q̄ ita ip̄m
alienauerat a ſenſu carli q̄ ſi
cut ip̄e poſtea dix'. ſi fuiſſet
tūc totus frustati incaſus. nō
potuiſſet ſe de loco mouē Cū
nūt ſocij ei' r̄tro aſpiciēt' & u
derent eū ita emotum ab ip̄ſis.
ēuēntes ad illū territi tenu
ēt ip̄m q̄ſi i uirū alterū iam
mūtū Et itrogāt eū dicētes
Quid cogitaſti q̄ nō ueniſti
p' nos. forſitā uxorē accipe co
gitaſti. Cū ille uia uoxe
r̄ndit Verū dixiſtis. q̄a nobili
orē & ditiorē ac pulchriorē
ſp̄ſam q̄ uimq; uideātis acci
pe cogitaui Et deriſert' eum.
Ip̄e uero dix' h' nō a ſe ſ; iſpi
rat' a deo Nā ip̄a ſp̄ſa fuit
uēā eligio quā ſuſcep'. ceteris
nobilior ditior & pulchrior pau

65
tate Ab illa itaq; hora cepit mundus
sibi vilescere et illa decrepne q; pus
habuerat i amoe. No tñ adhur
plene. q; nodu cat pcut a scli
vanitate solut. Paru at a scli
et tumultu se subtrahens. stude
bat i interiori et corde ihm x^m
et margarita qua copare (vendi
tis oib; cupiebat. oculis illu
soy se abscondens se et q; si coti
die ad orocem ibat secreto. ad
h' ipm ingere quodammodo pliba
dulcedine q; sepi ipm visitas
ad oroc; de platea et alijs locis
publiis ipellebat. licet vero
dudu ia fuisset pauperu bn
factor. ex tuc tñ firmu i corde
suo proposuit nulli paup; elco
sua p dno peteti se ulterius
denegne. s; libere et affluetius
solito elemosinas face. Spigit
q; aq; paup; ab ipso ex domu
elemosina postulab; de dena
rys prouidebat illi si poterat
Carentes vero denarys i fula
ul corrigia dabat ei ne pau
pere dimittet vacuu. Si vero
de his no habebat ibat ad aliq;
locu occultu et se camusea exu
ens. illuc paupem secreto mit
tebat ut ea sibi tollet pp dñm
Emebat etia vtesilia ad ecclia
ru ortu pinctia et ea sacerdoti
bz paup; secreto trans mitte
bat. Cum vero pre suo absen
te remanebat i domo. etia si

solus cu mre i domo comedet
iplebat mesa paub; ac si p to
familia pararet. Un cu vtro
garet a mre cur tot panes in
mesa ponet. vndit se h' facere
pro elemosinis da dis paup;.
eo q; pposuerat oi peteti elemo
sina p dno largiri. Nat aut
qa eum p ceteris filijs diligebt.
ipz i talib; tolerabat. obseruas
q; ab illo fiebat mltu q; se his
i corde suo amiras. Sic eni sole
bat cor appone ad eudu p soci
os cu vobat ab eis. et in tantu cat
illoz societate illis. ut mltoties
a mesa surget etia si paz come
diss; et liques i afflictioe pntes
ppt sic iordinatu vressu. ita ne
cor suu totu cat itentiu ut pau
pes videt et audiret q; elemo
sinas largiret. Diuina igit
gra sic nuu. us adhuc esset i
sclari hitu. cupiebat ee i aliq;
ciuitate vbi top cognit ppos
panos exuet. et alie pauperis
izumeta mutuo accep iduet.
pbaretq; amoe dei elemosinas
postulac. fcm e aut ut tuc tps
thoma causa pegrinatiois ac
cedet. Et igrediens eccliaz sa pe
tri asiderauit oblatioes qru da
q; eent modice et ait it se. Cu
pnceps aploz sit magnifice ho
norad. cur isti ta puas obla
tioes i ecclia faciunt vbi corpus
ei qesat. Sic q; ai mag; feruoe

manū ad burſā poſuit. ⁊ ple
nā denarijs traxit. coſq; p fe
neſtrā altaris piciens tm ſe
nū fecit qdē tā magnifica ob
latioē oēs aſtātes plurimū ſūt
mirati. Exiens at̄ an̄ foēs ecclē
vbi mlti paupes aderant ad
elemoſinas petendas. mutuo
accep̄ ſerte pāniculos cuiuſdā
paup̄culi hoīs ⁊ ſuos deponēs
illos iduit. atq; ſtās ī q̄dibus
ecclē cū alijs paup̄ibz elemo
ſinā gallie poſtulabat. q̄a lig
ua galilea loquebat. licet ea
rē loq; neſaret. Poſtea vero
exiēs dcos pāniculos ⁊ prios
ēſumēs edyt aſſiſiū. cepit
q; orae dnm̄ ut dirigēt viā
ſuā. nemū eī p̄debat ſuū
ſecretū. nec vllū ī hac pte v
tebat. ſilio niſi ſolū dei qui
viā ei⁹ dirigēte cepat. ⁊ aliqñ
ep̄i aſſiſy q̄a tūc t̄p̄is apud
nullos eāt vera paup̄tas
quā deſiderabat ſup oīa h
mūdi volens ī ea viuē atq;
**Qualit̄ a leproſis cep̄ Imori
vincē ſeipſum ⁊ ſentire dulcedi
nē in his q; pius erāt ſibi amara**
Quoniam at̄ qdā die dnm̄
feruet oraret r̄ſū ē illi. ſc̄nā
aſte oīa q; car̄le dilexiſti ⁊ ha
bē deſideraſti oportet te dte
nē ⁊ odire ſi meā vis cognoſ
cē volūtate. **Quod poſtq;
īcepis facē q; tibi pius ſuaui**

⁊ dulaa videbāt. erūt tibi
ip̄orbilia ⁊ amara. atq; ī his
⁊ ī dō d̄ſoīt. cū ipe aſſiſiū cō
taēt leproſū quēdā obuium
habuit. ⁊ q̄a d̄ſuauat mltū
horre leproſos. vī ſibi ip̄i faci
ens d̄ndit de eō ⁊ obtulit ſibi
denariū oſculas illi manū.
**Et accepto oſculo pacis ab ip̄o
ēaſcōdit equū ⁊ p̄ſeāt it̄ ſuū**
Exiē cepit magis ac magis
**ſeipm̄ d̄tēne don̄ ad ſui vito
riā p̄ſe dei grā pueniret.**
**Post paucos at̄ dies aſſumēs
multā pecuniā ad hospita
le leproſoz ſe t̄nſtulit ⁊ d̄gē
grās om̄s ſil. dedit cuiuſq; ele
moſinā oſculas ei⁹ manū.**
**Recedēte aut̄ eo. vere qd̄ pius
erat ſibi amara id ē de leproſis
videndis ⁊ tangēdis ī dulce
dinē ē d̄iſū. ī tm̄ eī vt dixit
amara a fuerat viſio lepro
ſoz vt nō ſolū nollet eos vi
dē ſ; n̄ eoz habitaculis app
pinq̄re. Et ſi aliqñ d̄t̄gebat
ip̄m iux̄ domos eoz t̄ſire a
eos vide l̄z ad pietate mo
ueret ad faciendū eis eleo
ſinā p̄ it̄poſitā p̄ſonā. vultū
t̄n̄ ſp̄ auertens nares ſuas
p̄p̄ris manibz obturabat.**
**⁊ p̄ dei grāz ita fr̄s ē leproſo
rū familiaris ⁊ amicus q; ſic
ī teſtamēto ſuo teſtatur int̄
illos manebat ⁊ eis huilē**

seruiebat Alterat aut post
leprosoꝝ visitacionē i bonū.
quēdā sociū suū quē multū
dilexerat ad loca rēno secum
duccs dicebat illi se quēdā
inuisse p̄iosū ⁊ magnū the
saurū Et exultat vir ille nō
modicū ⁊ libet vadit cū illo
quoties aduot. quē b̄tis f.
ad quādā cryptā iux̄ assisū
sepe ducebat ⁊ ip̄e solus in
trās sociū qꝝ thesaurū h̄ndo
solliatū foris relinquēs. no
uo ac singulari spū p̄fusus
p̄z i abscondito exorabat.
cupies neminē scire q̄o agēt
itus p̄t solū deū. quē de celesti
thesauro habē assidue usu
lebat. Quod attēdes huma
ni gn̄is ūmitus. ip̄m ab in
cepto bono ētrahē nitit. ei
timore icuties ⁊ horrore. nā
ip̄am mulier erat assisy gib
bosa difformit quā demō vi
to di apparet sibi ad memo
riā ēducebat. ⁊ amminabatur
eā qꝝ gibbositate illi muli
eris iactaret i ip̄z nisi a con
cepto p̄posito ēsiliret. ⁊ xpi
miles fortissim⁹ minas dia
boli v̄lpendēs inf̄ cryptā de
uote orabat ut de⁹ digēt v̄nā
suā Sustinebat at̄ maximā
passionē ⁊ anxietatē mētis. nō
valens q̄escē don⁹ p̄plet quod
ope

66
mēte ꝛceptat. cogitatioibz va
rijs iuicem succedētibz q̄cum
oportunitas eū dur⁹ p̄turba
bat. Ardebat enī interius igne
dīno. ꝛceptū mētis ardorē celae
de foris nō valens. penitebat ip̄z.
peccasse tā grauit. n̄ iā eū ma
la p̄ccata vel p̄ntia delēbāt.
nōdū tñ ꝛceptat ꝛtinēdi fidua
ā a futuris. Proptēa cū ex
cryptā exibat ad sociū. i virū
alterū mutat⁹ videbatur.

*De p̄ma allocutione crucifixi ad
ip̄m ⁊ q̄lū ex tūc portauit in cor
de passionē cristi usqꝝ ad mortē.*

Quādā vero die cū mīaz
dei feruētius ip̄loraret.
ōndit illi dñs qꝝ sibi dicitur i
p̄xiō quid ip̄m agē oporteret
Ex tūc aut̄ tāto iplet⁹ ē gau
dio qꝝ nō se cupies p̄ leticia e
nā nolēs de h̄mōi secretis i au
res hoīm aliq̄d eructabat.
Cautē tñ ⁊ i enigmate loq̄ba
tur dices se i apulīā nolle ite
f̄ i p̄pria patria nobilia ⁊ in
gētia se facturū. Ut aut̄ soci
ei⁹ videret eū ita mūtū. a q̄bz
iā erat elōgat⁹ mētālī. licet
nohuc corpalt aliq̄n sociaret
eisdē q̄si ludēdo. rursū itē
rogat eū. Vis ne vxorē ducē
franciscē. Quibz r̄ndit sub
quodā enigmate sic⁹ superi⁹.

pmiſſū eſt **P**aucis autē diebz
elapſis cū ambularet iux̄ ecclē
ſiā ſc̄i damiani dcm̄ ē ei in ſpū
ſc̄o ut i cā ad ordē it̄nret. **Q**uā
ingreſſus cepit orare feruētē co
rā q̄dam ymagīe crucifixi. q̄ p̄
e ac benigne loquuta ē ei dices
fr̄aſce nōne vides q̄ dom̄ mea
deſtruit? **V**ade igit̄ ⁊ repa illā
m̄. ⁊ tremēs ac ſtupēs aut. libēt
faciā dñe. **I**ntelligit ei de illa ec
clēſiā ſc̄i damiani dia q̄ p̄e ni
mīa vetuſtate caſū proximū mi
nabat. **D**e illa at̄ allocaūōe tāto
fuit ēpletus gaudio ⁊ luīe illuſ
tratus. q̄ i aīa ſua veniat̄ ſenſit
crucifixū xp̄m fuiſſe q̄ locut̄ ē
ei **E**xies vero ecclēſiā inuenit ſa
cerdotē iux̄ eā ſedētē. mittēs q̄ ma
nū ſuā ad buſſam obtulit ei q̄n
dā pecunie q̄titate dices **R**ogo te
dñe ut emas **T**olcū ⁊ faciās cōti
nūc arde lāpadē corā illo crucifixo
Et ad hoc opus cū cōſūpta fuerit
hec pecunia. iterū offerā t̄ quātū
fuerit oportunū **A**b illa itaq̄ ho
ra vulneratū ⁊ liq̄ſcā ē cor eius
ad memoriā dñice paſſiōis. q̄ ſp̄ dū
vixit ſtigmā dñi ih̄u i corde ſuo
pōiuit ſicut poſtea luulēt̄ appuit
ex r̄nouatiōe cordē ſtigmatū in
corpe ip̄ius mirabilē ſc̄i ⁊ clarif
ſime demōſtrā **E**xinde tūc tāta
ſe maceratiōe carnis afflixit. q̄
ſan̄ ⁊ ifirm̄ corpi ſuo nimis au
ſterus exiſtens vix a nūq̄ voluit

idulgē ſibi **P**ropt̄ qd̄ die
mortis ei⁹ iſtante. cōfeſſo ē
ſe multū peccaſſe i fr̄z cor
pus. **Q**uadā autē die ſolus
ibat p̄pe ecclēſiā ſc̄e marie
de porciūcula plāgēdo ⁊ eu
lando alta voce. quē audicōs
q̄dā vir ſp̄ualis putauit ip̄
pati ifirmitatē vel aliquē
dolore. **E**t pietate motus ar
ca eū it̄rogauit eū cur fle
ret **A**t ille dixit. **P**lango
paſſiōnē dñi mei pro q̄ nō
deberē v̄cūdari alta voce
ire plorādo p̄ totū mūdū
Ille vero cepit ſilē cū ip̄o
plāgē alta voce **D**epe etiā
cū ab ordē ſurgebat videbā
tur ei⁹ oculi pleni ſanguine
q̄a fleuerat multū amare
Nō ſolū at̄ affligēbat ſe in
lacrimis ſed etiā abſtinētia
cibi ⁊ potus ob memoriā dñi
ce paſſiōis **V**n̄ cū ſedēret
aliquē ad māducādū cū
ſclāribz. ⁊ dabāt̄ ei aliqua
cibaria delcābilis corpi
ſuo. parū guſtabat ex ei⁹
aliquā excuſationē p̄te
dens. ne vidētur ea p̄ter
abſtinētiā dimiſiſſe. **E**t
q̄n̄ comedebat cū fr̄ibus
i cibis q̄s edebat ſepe po
nebat cinerē dices fr̄ibus
i abſtinētiē ſue velamine
fr̄z cinerē eſſe caſtū. **L**ū

at sed ad manducandū sedet
dixit quādam fē q̄ b̄tā v̄gō i ho
ra comestionis ita fuit pau
pula q̄ nō habebat q̄ daret
filio suo ad manducandū. Cū
audiret vir dei suspirauit cū
magno dolore. mesa q̄ elicta
panē sup nudā terrā come
debat. Multoties v̄o cū sedet
ad manducandū. parū p̄ come
tionis iūcū subsistebat non
comedens neq̄ bibens suspi
sus circa celestia meditanda
Nolebat enī tūc v̄bis aliq̄bz
ip̄dri. alta suspiria ex timo
cordis emittens Dicebat eti
ā s̄bz ut sp̄ cū audirent cū
talē suspiriē laudaret deū
et pro ip̄o fidelē exoraret. hoc
de sua abstinentia dixim⁹ iā
det. ut oīdem⁹ ip̄z p̄ visionē
et allocutionē ymagis crua
fixi fuisse vsq̄ ad mortē sp̄ x̄
passioni cōformē. *Qualiter
p̄mo fugit p̄secutioēs p̄is et p̄i
quorū stando cū sacerdote sancti
damiani in cui⁹ fenestra proie
cerat pecuniam.*

Ex d̄cā igit̄ visioē et allo
cutioē crua fixi gauis⁹.
surrexit signo crua se mun
ens et ascendes equū. assumēs
q̄ p̄anos diuisoz color. ad ci
uitatē q̄ dicitur fulgineum
puerit. atq̄ ibi v̄ditis equo et

oibz q̄ portauit ad eccliaz s̄cā
damiani. et inuo ē rucifus. et
iuento illo sac̄dote paup̄ulo
cū maḡ fide et deuotioē oscu
lās man⁹ eius obtulit illi pe
cuniā quā p̄oruit. et p̄positū
suū p̄ ordinē engrauit. Ob
stupefctō sac̄dos et subita ei⁹ cō
uersioē mirat⁹. et uisabat her
crede. et sibi putās illud. noluit
apud se illi⁹ pecuniā retinere.
At ip̄e p̄tinacit. insistēs v̄bis su
is fidei facē nitebatur. et sac̄do
tē orabat enix⁹ ut cū se cum
p̄mittet dimorari. Acq̄euit
tandē sacerdos de mora illius
sed timore parētū pecuniā nō
recepit. Quare verus pecuni
arū et̄ptor i quādam fenest
rā proiciens ipsam velut pul
uerem vilipedit. Mora igit̄
faciēte cū ip̄o in loco p̄fato.
p̄ ip̄o ut sedul⁹ explorator
circumit q̄rēs quid actū sit
de filio suo. et cū audiss⁹ cū sic
mutatū. i loco iā d̄cō taliter
cōsari. tact⁹ dolore cordis in
ter̄sec⁹ et ad subitū rex enētū
turbat⁹. duōtis amias et via
nis citissime cucurrit ad eū
Ip̄e at quia etat nou⁹ miles
xpi. ut audiuit minas p̄se
quētū. eoz q̄ aduētū p̄saut.
dedit locū ire p̄ine et ad q̄dā
occultā caueā quā ad hoc

sibi parauerat accedēs ibi p
mēsem itegriū latitauit. **Quē**
causa vni tm̄ de domo priō
erat cognita. vbi cibū quāq; ob
latū sibi edebat. occulte orās
iugit lacrimarū ymbre p̄fusus
ut cū dñs liberaēt a p̄secuti
ōe nocua. et ut pia vota ip̄i
benigno fauorē implēt. Cūq; sic
i ieiunio et fletu feruēt et as
sidue dñm exorass; de sua
diffusus v̄tute et industria.
spem suā tōle iactauit in dñz
qui cū lig; i tēbris manētem
p̄fuderat quāda ieffabili et illus
trauerat mirabili claritate.
Et q̄ nimirū ignit; totus fo
lica et lecta it arripuit vsus as
sisiū ip̄iger festin; et letus.
Et fiducia xpi armis muni
t; dñm q; caloc; succēsus. scipz
arguens de pigritia et vano
timorē. malis et ictibz p̄sequen
tū exposuit se manifeste.
Quē videtes illi q̄ prius noue
rāt eū. sibi miserabiliter exprobra
bāt isanūq; ac demētē clama
tes. lutū platearū et lapides
proiecbāt i eū. **Cernētes** eū
sic a p̄stinis moribz alteratū
et carnis maceratiōe ofm̄. to
tū qd̄ agebat exinationi et de
mēcie ip̄ubāt. **S; miles** xpi i
his oibz ut sup̄d; p̄tēsiens. nil
la fract; a mūt; i iuria deo ḡ
cias iferebat. **Cū** at rumor

hui; fieret p̄ platens et viros
ciuitatis de ip̄o. tandem p̄uenit
ad priō. **Qui** audies talia in
ip̄z a dāuibz fieri. statim surgit
q̄re ip̄z nō ad liberandū s; po
tius ad p̄cedū. nulla enī mo
deratiōe seruata currit t̄p; lu
pus ad ouē. et toruo oculo ac
hirsuta facie illū respiciens.
iucit ip̄ie man; i ip̄z. p̄ hēns
at ip̄z ad domū et p̄ plures di
es i carce tēbroso redudēs. nite
bat ex̄ aīm v̄bis et v̄beribus
flectē ad scli vanitatē. **Ip̄se**
vō n̄ mot; v̄bis n̄ v̄clis. aut
v̄beribz fatigat; patiēter oīa
portās. ad sc̄m̄ p̄positū exagōū
p̄mptior et valentior reddeba
tur. **Patre** nāq; ip̄i; recedēte
a domo causa necessitatis
urgēte. m̄ ei; q̄ sola r̄mā
serat cū illo factū viri sui
nō approbans. blandis ser
moibz alloquit; filiū. quē
cū a sc̄o p̄posito euocac; nō p̄t.
cōmotis ei; v̄sceribz sup̄ ip̄z
ofregit v̄cula. eūq; liber; ab
ire p̄misit. **Ac** ip̄e gr̄as oīpo
tētū deo r̄ferēs ad locū ubi
fuerat prius euertit. et maiori
libertate vtēs. t̄p; demonum
tētatiōibz probat; et tētatio
nū documētis istruct; r̄cepto
aīo securiori ex iurys liber
or et magnanimum; recedebat.
Interea p̄i; euertit. et nō iucē

to filio patris patris accumu-
las itorquet diuitia in uxore
Deinde currit ad palatium
ciuitatis querens de filio coram
consulibus ciuitatis postulans quod
pecuniam quam expoliata do-
mo asportauerat faceret sibi
reddi. Consules autem videntes eum
ita turbatum. frastu ut coram
eis parerent citat seu aduocant
per precationem. Qui per precationem
dixit se per dei gratiam iam frater liber-
rum. Consulibus amplius non tenent
comparat solus altissimi dei seruus.
Consules vero nolentes ei vim
facere. dixerunt patri. Ex quo seruicium
dei est aggressus. de platea non
exiit. Videns quod per coram con-
sulis nichil proficeret. eandem qua-
rimonia proposuit coram episcopo ciui-
tatis. Episcopus vero discretus et sa-
piens. voluit eum debito modo ut
pareretur super precationem qurimonia
transire. Qui respondit nuntio di-
ces. Ad dominum episcopum veniam quia est
pater et dominus animarum. Venit igitur ad
episcopum et ab ipso cum magno gaudi-
o est receptus. Episcopus autem per tuum
est dominus et te turbat et scandaliza-
lizat valde. Vnde si tu deo ser-
uare vis. redde illi pecuniam
quam habes. quam quoniam forte est de iniuste
acquisitis. non vult deus ut eroges
eam in opere etiam propter peccatum patris
tui cuius furor mitigabitur
et acceptum habens quod filii fidem

na in domino et vult agere. et noli
timere. quia ipse est adiutor tuus et
pro etiam sue opere abundanter et
necesse ministrabit. Surrexit igitur
vir dei letus et fortis in verbis e-
piscopi. et coram ipso proponens pecu-
niam ait illi. Domine non tamen pecu-
niam quam est de rebus suis volo a te
de gaudere. aut si etiam vestimenta.
Et tunc camera episcopi exiit omnia
vestimenta de suis rebus. et ponens
pecuniam super ipsa coram episcopo et pre-
sentes astantibus nudus foras
exiit et dixit. Audite oes et in-
telligite. usque modo petrum bernar-
donis vocavi patrem. sed quia deo meum
seruicium proposui. redde illi pecu-
niam per quam eam turbat. et omnia
vestimenta que de rebus suis habui.
vobis amodo dice per non quod es in
celis. non per petre bernardonis.
Inuenit est tunc vir diuinitum hinc
ad carne sub vestibus coloratis.
Surgens autem per eum nuntio dolore
et furore succens. accepit dena-
rios et omnia vestimenta. Que dum
porteret ad domum. illi que ad hoc
spectaculum fuerat. indignati sunt
et eum quia nichil reliquit de ves-
timentis filio. Dup frastu
vo pietate commoti. cepit for-
tit lacrimari. Episcopus autem animam viri
diuinitum diligenter attendens. atque seruo-
re ostendit se. vehementer admi-
rans. ipse ita brachia sua extendit.
operiens eum pallio suo. Intelligit
eum apte frater ipse et diuino esse consilio et agnos-

rebat enī q̄ vidēt nō p̄uū
mysteriū dīne. Sicq; extitit
factus ē eius adiutor. exhor
tādo ⁊ fouēdo ip̄z ac dīgēdo
⁊ amplectēdo ī visceribus
De maxio laboe ⁊ charitatis
⁊ afflitiōe ipsius p̄ ep̄atōe ec
clesie s̄cī damiani. ⁊ q̄lī rep̄t sc̄p̄z
vincere eundo pro elemosina
per ciuitates.

S Er̄ igit̄ dī f. nuda
tus ab oibz q̄ sūt mudi. di
uine vacat iusti. p̄māq; vi
tā dīnens dīno officio se
mācipat modis oibz q̄bz
p̄t. ēuētens q; ad ecclesiam
s̄cī damiani gaudens ⁊ fer
uens fecit sibi q̄si heremiticū
habitū. ⁊ sacerdote illi⁹ ecclīe cō
fortauit eodē sermōe q̄ ipse
fuerat ab ep̄o dīct⁹. Deinde
surgens ⁊ introiens ciuitatē
cepit p̄ plateas ⁊ vias t̄p̄
ebri⁹ sp̄ū dīnū collaudāre fini
ta vero collaudatōe h̄mōi dīnī.
ad acq̄rēdos lapides p̄ ep̄ationē
dīe ecclīe se cōtūt dīct⁹. Qui m
dedit unū lapidē hēb̄ unā mer
cedē. q̄nt̄ duos dedit hēbit duas
mercedes. Qui vco tres totidem
mercedē hēbit. sic ⁊ mltā alia ver
ba simplicia ī seruoē loq̄batur
q̄a dīota. ⁊ simplex el̄s a deo
nō dōctis huāne sapiē v̄bis. s;̄
simplicit̄ hēbat se ī oibz. mul
ti at̄ deridebāt eū putātes ip̄z
īsanū. Alij vō p̄iete d̄moti mo

uebāt ad lacrimas vidētes eū
de tāta lascīua ⁊ sc̄li vanita
te ad tāta ebrietate dīni amo
ris tā cito venisse. At ip̄e deri
siones dīnens. ī seruoē sp̄s dō
grās egit. Quātū vō laborauit
ī ope sup̄dō loq̄ū ⁊ difficile
eēt narrāre. Ip̄e eī q̄ tā delin
tus fuerat ī domo p̄na. p̄p̄is
humēris lapides ferebat. ī dī
seruitio multiplicat̄ se affli
gēs. Sacerdos at̄ p̄dīs dīct⁹
eī laborē q; s;̄ tā feruet̄ vlt̄
vires dīno se obsequio māa
p̄t. lūz eēt paup̄cul⁹ p̄curat̄
pro eo aliquid fieri sp̄ale ad
victū. Sacerdos at̄ ip̄z delin
tē vixisse ī sc̄lo. Quippe ut ip̄e v̄
dei dīct⁹ postea ē. frequēt̄ dīct⁹
v̄s ⁊ dīct⁹ q; a abis dīct⁹
q; abstinebat. Cū at̄ die q̄cā ad
ūtisset quod faciebat sacerdos
p̄ ip̄o. ad se dīct⁹ ait. Inue
nies tu hūc sacerdotē q̄cūq; u
ris. q̄ t̄ tāta p̄stat humanita
tē. Nō ē h̄c vī paup̄is hōis
quā elige voluisti. Sed sicut
paup̄ vadēs ostiāt p̄r ī ma
nu parapsidē ⁊ necessitate cō
actus dīct⁹ in eā abaria
condūna. ita volūtate oportet
te vīue amore illi⁹ q̄ paup̄er
nat̄ paup̄erim⁹ vixit ī sc̄lo.
ac emāsit nud⁹ ⁊ paup̄er in
patibulo. sepultusq; ī alieno
sepulchro. Surgēs igit̄ q̄cā
die accepit parapsidē ⁊ in

gressus ciuitate iuit petedo
elemosina ostiati. Cūq; di
uersa cibaria ponēt i scutel
la. mirabāt mlti q; facbant
cū tā delicate vixisse. vidētes
ipz ad tātū sui dteptū sic mi
rabili tūsmūtu. Cū autē
voluit comedē illa diuisa ci
baria sil posita horruit. pmo
q; nō solū comedē s; nō velle
vidē talia d; suauerat. Tandē
vicens scipz cepit comedere.
vnsū est illi q; i comedēdo
aliquid clauariū. nūq; fuerat
sic delectat. proinde tm cor
cuis i dno exultauit. q; caro ip
sius lūz debilis & afflicta
corroborata ē ad q; aiq; aspa
& amara letāt p dno tolerā
da. Erās isup egit deo q; a
max sibi i dulce mūnerat
& cū mltiplo d; fortunauat.
Dixit q; illi p; bro q; de ce
tero aliq; cibaria nō facēt
nō fieri procuraret. P; vco
ipsius videns eū i tanta vi
litate positū. dolore nimio
ēplebat. q; cū multū dilex
erat. verē d; dabat & dolebat
hū sup eū. videns carnē illi
q; si mortuā ex afflictioē in
mua & algōe. q; ubiq; ēpi
ebat ipz maledicebat ei. Vir
at d; maledicoēs p; attēdes
hoīz quēdā paupculū & des
pectū assūpsit sibi i p; em.

62
Et ait illi Veni mecum & da
bo tibi de elemosinis q; m; da
būt. Cū autē videris p; em
meum maledicēte m; ego q; q;
dixero t; bndic m; p; signa
bis me ac bndices m; vice il
lū. Sic igitur bndicēte sibi
paup; illo dicebat vir dei
ad p; z. Nō credis q; de; pt
m; dāc p; z bndicētem m; d;
maledicoēs tuas. P; cetera ml
ti d; dētes eū. vidētes q; ipz
sic d; sū patient oīa susti
nē. stupore nimio mirabāt.
Vn tpe h; emali cū ordi q; d;
mane isistēt d; tectus paup;
culis idumētis. f; ei; cūlis
p; ipz tūsiens audā suo cō
cui dixit p; nuce. Dicis frā
asco q; saltē vnā nūmata
de sudore vendat t; Quod au
diens vir dei gaudio salūri
p; fusus i feruōc; sp; gallice
respōdit Ego inq; dno meo
chare vendā sudore istū. Cū
at laborat assidue i opere
ecclie mēdiate. volens i ipsa
ecclia luīnaria iugit; cē acē
sa. ibat p; ciuitatem oleum
mēdicando. S; cū p; quādā
domū veniss; videns ibi hōes
d; gregatos ad ludū. vēcūdat
corā eis elemosinā petē ret
cessit. In scipz vco d; sus ar
guit se peccasse currens q; ad
locū ubi lud; fiebat dixit co

rā omibz astantibz culpā suā
q̄ verecūdat⁹ fuerat petē cle
mosinā p̄t eos. Et feruētē spū
ad domū illā galliæ perit o
leū amore dī p̄ lūnaribz et
desic sup̄dōc. Cū alyz aut̄ la
horātibz ī ope p̄fato p̄sistens
clamabat alta voce ī gaudio
sp̄s ad habitātes ⁊ tñ scūtes
iux̄ ecclēsiā dicēs galliæ eis.

Venite ⁊ adiuuate me ī ope et
desic s̄a damiani q̄ futurā ē
monasteriū dñaz q̄z fama ⁊
vita ī vli ecclā glorificabit p̄
nū celestis. Ecce quō spū p̄phe
cie ēpletus v̄ futurā p̄dixit.
Hic enī est locus ille sacer in
quo gloriosa religio ⁊ excellē
tissim⁹ ordo paup̄ū dñaz v̄
ginūq̄ sac̄z a dñsioē v̄i frā
fere sex ānoz sp̄aao d̄sumā
p̄ eūdē b̄m̄ f. felix sup̄sit ex
ordiū. Quaz v̄i mirifica. in
statu⁹ glosa a s̄a memorie do
mino p̄ gregorio nono tūc
t̄pis hostiēsis ep̄o autoritate
sedis aplice ē pleni⁹ cōfirmā
Qualit̄ auditis ⁊ intellectis
consilijs xp̄i in euāgelio. statim
mutauit habitū exteriorem. ⁊
induit nouū habitū perfectio
nis interius ⁊ exterijs. . .

Beat⁹ itaqz f. anē s̄i
damiani p̄fecto iam
ope. habitū hēmiticū p̄orb̄t.

hēat

baculū qz manu gestās pe
dibz calciatis ⁊ cinctus cor
rigia iēdebat. Audicēs aut̄
quōdā die int̄missaz solēnia
ca q̄ xp̄s discipulis ad p̄di
candū missis loq̄tur. ne s̄z
aurū vl̄ argentū vl̄ sacculū
vl̄ pecā nec panē nec virgā
portent ī via n̄ calciamēta
n̄ duas tunicas. Intelligēs
h̄mōi postea clar⁹ ab ipso
p̄sbro. idicibili ēpletus gaudio
hoc inq̄ ē quod cupio totis
viribz adiplē. Igitur cūctis
q̄ audierat d̄missis memorie
letāt̄ his adiplendis inuit̄.
duplicibz qz sine mora dimis
sis. ex tūc ia v̄ga. calciamētis
sacculo l̄ pecā nō v̄t. fācēs
āt̄ sibi tunicā valde d̄ceptibi
lē ⁊ icultā. v̄icta corrigia p̄
cūgulo funē sumpsit. d̄nēqz
sollititudinē cordis. noue gr̄e
v̄bis apponēs. q̄l̄ illa possēt
ope p̄ficē. cepit instictu d̄ui
no euāgelice p̄fectiois ānūa
ator existē. penitētiāqz sim
plē ī publicū p̄dicē. Erāt
aut̄ verba eū nō iānia nec
risu digna. sed v̄tute sp̄s s̄a
plena. cordis medullas pene
trātia. ita ut ī stuporē vehe
mēt̄ d̄iterēt audientes. Di
cut̄ ip̄e enī postmodū testa
tus ē. h̄mōi salutationē d̄ni
r̄uelātē didicerat. videlicet do

mun^o det tibi pacē Et iō in
ōmī p^odicatioē pacē ānūna
ans. p^olm^o p^odicatiois exor
dio salutabat Et mirū cer
te nec sine miraculo admit
tēdū. q^o ad hāc salutationē
ānūciandū an suā cōsione
habuerat quēdam p^ocuratorē
q^o frequēt iuerrat p^o assisū
salutadō p^o hūc modū Pax
et bonū pax et bonū. creditū
ē firmiter q^o sic iohānes p^o
dicās xpm. impiente xpo p^o
dicāe defecit. ita et ipse velut
alt^o iohānes btm f. p^ocesserit
i annūciatioē pacis. q^o etiam
p^o aduētū ip^o nō sparuit
sicut p^ous Subito g^o dei faul^o
frāctus spū p^ophaz p^ofusus.
iux^o sermonē p^ophetiā. statū
p^o dñm suū p^oconē ānūciab^o
pacē. p^odicabat salutē. eiusq^o
salutaribz monitis plurimū
vā pacē federabātur. q^o discor
des a xpo extiterant. a salu
te lōgūm. Innotescēte
āt apud multos bñ f. tam
simplicis doctrine veritate
qm vite. ceperūt p^o duos an
nos a sua cōsioē viri q^odā
ex ip^o ad penitēciā aiari.
et eadē reiectis oibz hūtu vūz
iūgi. quoz p^om^o extitēat fe
bernard^o scē memorie Qui
sideras cōstāciam et feruore bñ f.
i dno seruitio quō scz. aum

75
multo labore destructas re
parabat etiam. asperāq^o vi
tā ducebat. cū sciret ip^o deli
cate vixisse i sclo. p^oposuit in
corde suo oīa q^o habebat ero
gac paupibz. et illi vita et hū
tu firmit^o adherē. Quadā
die secreto ad virū di accedēs
a suū p^opositū ruelauit. Co
Dixitq^o q^o tali sero veniret illo ut
ad cū. Hōs autē f. gras a
gens dō tāqm nullū adhuc
sociū hñs. gauis^o ē valde.
maxime q^o dñs bñard^o cat
hō edificatiois magne. Ve
nit g^o bñs f. ad domū ei^o sta
tuto sero cū mag^o cordis ex
tatioē. et cū illo tota nocte il
la p^omasit. Cui int^o alia dix
dñs bernard^o. Si q^o habet
adno suo multa v^o pauca. q^o
tenuisset p^o multos ānos et
nollet ea ampli^o etinē. q^o de
ip^o agē posset q^o meli^o ess^o.
Hōs f. tñdit. q^o ea dno suo
deret reddē a quo eadē recepis
set. Et dñs bernardus ait.
Et ego fē oīa bona mea tpa
lia volo erogac amoc dñi mei.
q^o stulit ea m sicut tibi videt^o
meli^o expedire. Cui scūs f. dix^o
Dūmo mane ad ecclesiā ibi
m^o et p^o euāgelioz codicē cog
nossem^o quo dñs discipulos
docuit. Surgentes igitur ma
ne cū quodā alio petro noīc

q̄ etiā cupiebat fieri fr̄. Venē-
rūt ad ecclēsiā s̄cī nicolai iux-
plateā ciuitatis assisy. Quā
ad orōem ingressi q̄a simpli-
ces erūt ⁊ nesciebāt inuenire
vbū euāgely de renūciatōe
s̄cī. dñm rogabāt deuote ut
in p̄ma libri aptiōe volūta-
tē suā eis ostendē digretur.
Oroē aut̄ finita b̄s f. acci-
piens libz clausū flexis ge-
nibz corā altari aperuit ip̄m
Et in p̄ma eius aptiōe oc-
currit illud cōsiliū dñi. Si
vis p̄fectus eē. vade ⁊ vende
oīa bona q̄ habes ⁊ da pau-
peribus ⁊ habebis thesaurū
in celis. Quo cōpto b̄s f. gau-
sus est valde ⁊ gratias egit dō
Sed q̄a ver̄ cultor ciuitatis ter-
cio voluit cōfirmari. sc̄d ⁊ ter-
cio libz aperuit. Et in secun-
da aptiōe occurrit illud.
Nihil tuleritis i vna ⁊c. In
tercio vero illud. Qui vult veni-
re post me abneget semetip̄z
⁊c. B̄s ḡ f. in q̄libet aptiōe
libri grācis dō exhibitis pro-
firmatiōe sui p̄posita ⁊ deside-
ry dudū cepti. tercio sibi di-
uinit̄ exhibita ⁊ demonstrā.
dixit p̄dictis viris sc̄z bernar-
do ⁊ petro. fr̄es h̄ est vita et
regula nr̄a ⁊ oīm q̄ voluerint
nr̄e societati adiūgi. Itē igit̄
⁊ sicut audistis implete. Abijt ita

q̄ dñs bernard⁹ q̄ erat diues
valde. ⁊ venditis oībz q̄ habe-
bat. multaqz pecunia cōgre-
gata. pauperibz ciuitatis dis-
tribuit vniūsa. Petrus etiā
p̄ posse diuinū cōsiliū ad-
impleuit. Distributis aut̄
oībus. habitu que paulo an-
t̄s f. assumpserat postqz re-
liquit hēmiticū habitum.
ābo pit̄ suscepit. ⁊ ab illa
hora sil̄ cū ip̄o vixerūt sc̄m
dū s̄cī euāgely s̄cāz forma
a dñō ill̄ ostensa. Et ideo sc̄s
f. in testamēto suo dixit. Ip̄e
dñs m̄ reuelauit ut debere
viuē sc̄m formā s̄cī euā-
De mō vōationis fr̄is Igelij.
siluestri ⁊ de visione quā habu-
it ante ingressū ordinis.

Quoniam aut̄ ut dēn̄ est do-
min⁹ bernardus bona
sua pauperibz largiretur.
aderat b̄s f. intuens vtiōsa
opationē dñi. ⁊ ip̄m dñm i
corde suo glorificans ⁊ collau-
dans. venit aut̄ q̄dam sacer-
dos noīe siluest̄ a q̄ b̄s f. eme-
rat lapides. p̄ reparatiōe ecclē-
s̄cī damiani. ⁊ videns totam
pecuniā expēdi cōsilio viri
dei. cupiditatis igne suscit̄
dixit ad b̄m f. Nō bñ soluis-
ti m̄ pro lapidibz q̄s emisisti
a me. Audiens ḡ auaricie
cōceptor illū murmurātē

inuisse. accessit ad dñm bernardū. mittensq; manū i
clamide eius ubi erant pecuni
a cū magno seruoē sps extr
it ea plenā denarijs et dedit
presbitero murmurati. Et
iterū sed implens manū pe
cunia dixit illi. Habes adhuc
plene solutionē dñe sacerdos?
Et respondit. Habeo fē plene.
Et letus reusū ē ad domū su
ā cū pecunia sic accepta. Post
paucos autē dies idē sacerdos
inspiratus a dño cepit super
his q; hīs f. egerat cogitare. Et
dicebat int se. Nōne sū miser
hō q; sū senex tpalia occupato
q; qro. Et hic uiuens pro dei a
moe ea despiat et abhorret.
Dequenti autē nocte vidit in
sompnis crucē imensā cui
sūmitas celos tangebāt et pes
ei stabat fixus in ore frācisa.
latera ipsius ab vna pte mū
di ad alterā tendebant. Eui
gilas autē sacerdos cognouit
et credidit firmit frā. esse vē
amicū dei et seruu. atq; religi
onē quā ceperat esse p vniū
sū mundū p̄tin⁹ dilatandā.
Sicq; cepit dai timē et in domo
sua p̄maz agē. Tandē vero p
modicū t̄pis ingressus ē ordi
nē iā inceptū in quo optime
vixit et gloriose finiuit. Vir at
dei f. duobus ut dñm est fr̄
bus sociatus. cū nō haberet

hospitiū ubi cū eis maneret.
sū cū ipis ad ecclesiā quā
paupculā delictā se instruit.
q; scā maria de porciūcula di
cebat. et fecerūt ibi vnā domū
culā in q; aliqui p̄t morarēt.
Post aliqs autē dies vir qdā
assisinus egrediens nocte venit
ad eos. et cū maḡ reuerētia et
deuotioē flexis genib; rogau
virū dei ut cū in suā societa
tē recipet. Quē cū vir dei vi
deret fidelissimū et deuotū et
q; multā grāz asq; a dō po
terat. ut postea patuit p ef
fectū. eū libentē recepit. Con
iūcti vero huj q̄tuor cū imē
sa leticia et gaudio spūs scā
ad maiore p̄fectū se taliter di
uiserūt. Bis f. assumēs frēm
egridū scāi iuit i marthiā an
thonitanā. Alij vero duo in re
gionē aliā prexerūt. Eūtes
vero in n. a. chū anthonita
nā exultabāt vehement in
dño. Et vir scō alta et clara
voce laudes dñi galluce cātās
bñdicebat et glorificabāt altis
simi bonitatē. Tanta vō erat aliqd
in eis leticia q̄si magnū inue
nisset in euāgelico p̄dio dñe
paup̄tatis. cui⁹ amore oīa tē
poralia velut stercora libera
lit et libentē reliquāt. Dixit
autē scūs f. a frēm egridū. Nō
ē ligio silis erit piscator q; mit
tit retia sua in aquā. cupiens

psiu multitudinē copio
sa. & puos in aq̄ r̄linquens.
magnos eligit in vasa sua
Sicq̄ p̄phetavit ordinē dila
tādū. **U**ict aut̄ vir dei non
dū plene p̄plo p̄dicaret. qm̄
tū p̄ciuitates & castella tū
sibat. hortabat̄ oēs ut amaret̄
& timeret̄ deū atq̄ p̄nūz a
gerent de p̄cis. **E**rat aut̄ epi
dius admonēbat audicētes.
ut ei crederent. quia eis op
time consulebat. **Q**ui vero
eos audiebant dicebāt. **Q**
sunt isti? & q̄sūt hec v̄ba que
dicūt? **E**rat enī tūc amor &
timor dei q̄si ubiq̄ extinctus.
& via penitencie penit̄ nesci
ebatur. ymo stulticia r̄puta
bat. **N**ā in tū p̄ualuerat car
nis illerebia. mūdi cupiditas. &
supbia vite. q̄ totus mūdo in
his r̄bus & malignitatibz posi
tus videbatur. **E**rat igit̄ de h̄
viris euāgelicis diuisa opinio.
Alij enī dicebāt eos stultos v̄
ebrios. **A**lij aut̄ asserēbāt q̄ tali
a v̄ba nō ex stulticia p̄debat̄.
Unus v̄co de audientibz dixit.
Aut p̄t̄ sūmā p̄fectionē d̄no ad
heserunt. ā certe īsani sūt. q̄a
despata videt̄ vita eoz. cū parco
tibo vt̄ntur. & in d̄is pedibus ā
bulent atq̄ vilissimis vestibus
sint īduti. **I**nt̄ hec tū l̄z q̄dam
timorē incurerent visa forma
s̄c̄e cōuersationis eoz. nō eos adhuc

aliq̄ sc̄abant. **S** mulieres et
iuuencule videntes eos a lōge.
fugiendo pauebāt ne forte stul
ticia & insania ducerentur.
Cūq̄ curruisset illā prouincā. re
dierūt ad dem̄ lonū s̄c̄e marie.
Paucis aut̄ diebz elapsis vene
rūt ad eos tres alij fr̄es l̄ viri
de assisio videlicet sabatinus. mo
ritus & iohānes de capella. sup
plicantes b̄o f. ut eos in fr̄es re
ciperet. **E**t ip̄e recepit eos hu
lit̄ & benigne. **Q**ū aut̄ demo
sinas p̄ ciuitatē petebāt. vir ali
q̄s dabat eis. īmperabāt illis
dicētes q̄ res suas dimiserūt
& comederēt alienas. & ideo mar
imā penuriā sustinebāt. **E**ozq̄
parentes & consanguinei p̄se
quebantur illos. **A**lij q̄ de ciui
tate deridebant illos tāqm̄ in
sensatos & stultos. q̄a tpe illo
nullus est relinq̄bat sua ut pe
teret elemosias ostiatim. **E**p̄us
vero ciuitatis assisy ad quē pro
cōsilio frequēt̄ ibat vir dei be
nigne ip̄m r̄cipiēs dixit ei. **D**u
ra m̄ videtur & aspera vita v̄a.
nichil s̄z in s̄c̄lo posside. **C**ui s̄c̄o
aut̄. **O**ne si possessiones aliq̄s
haberem? nob̄ essent necessaria
arma ad p̄tectionē nr̄az. **N**am
inde oriūtur cōtentioēs & lites.
soletq̄ ex hoc amor dei & p̄xi
multiplicat̄ impediri. **E**t ideo
nolumus in h̄ s̄c̄lo aliquid possi
dere t̄pale. **E**t placuit multū

episcopo rñsio viri dei. q̄ cūtra
transitoria & p̄cipue pecuniam
contempfit. in tm̄ ut in oībz egu-
lis suis cōmendaret potissime
paupertate. & oēs fr̄es sollicitos id
de pecunīa vitāda. Plures cū
egulas fecit. & eas p̄us exptus ē
q̄ facit illā quā vltio reliquit fr̄i-
bus. Vñ in vna ip̄az dixit in de-
testationē pecunīe. **Caucam** q̄
p̄ relinqm̄ oīa. ne tñ modico reg-
nū celoz perdam. Et si pecunīa
in aliquo loco inuenirem. nō cu-
rem plus qm̄ depulue quē cō-
Qualit̄ p̄dixit **Iulianus**
locys suis oīa q̄ ventura erāt ill-
cūtibz p̄ mūdū exhortōs eos ad p̄nāz
Sanctus aut̄ f. cū iā plen-
ess̄ grā sp̄s sc̄i. cōuocans
ad se dōs sex fr̄es dixit ill̄ q̄ ven-
tura erāt. Considerem̄ inquit
fr̄es carissimi vocationē nr̄az.
q̄ misericordit̄ vōiuit nos deus.
nō tm̄ pro nr̄a s̄ pro multoz
salute. ut eam̄ p̄ mūdū exhor-
tando plus hoīes exemplo qm̄
v̄ba. ad agendā p̄nāz de pctis
suis. & habendā memoriā man-
datoz. Nolite timē q̄a pusilli &
inapientes videm̄ sed secure
anūciat̄ e. simplicit̄ p̄nāz. cō-
fidentes in deo q̄ vicit mūdū. q̄
sp̄u suo loq̄tur p̄ vos & in vobis
exhortando oēs ut cōuertantur
ad ip̄m & ei⁹ mādā obseruent.
Inuenietis aut̄ quosdā hoīes fi-
deles & māsuetos & benignos.

qui vos. & v̄ba v̄ra eripient. Alios
q̄ plures infideles sup̄bos & blas-
phemos. q̄ exprobrantes r̄sistent
vobis & his q̄ dicetis. Ponite ḡ
in cordibus v̄ris patient̄ & hu-
lil̄ oīa tolerat̄. Cūq̄ fr̄es h̄ au-
dissent timē ceperūt. Ad quos
sc̄s ait. Nolite timē. q̄a nō post
multū tps venient ad vos mul-
ti sapientes & nobiles. erūtq̄ vo-
biscum p̄dicantes egibz & p̄nci-
pibz & pplis multis. Multi vo-
dūtentur ad d̄m. qui p̄ vniū
sū mūdū multiplicabit suā
familiā & auget̄. Et cū h̄ ill-
dixisset ac b̄ndixisset. abierūt
viri dei deuote eius monita ob-
seruantes. Cū autē inueniebant
aliquā ecclesiā siue cruce inclina-
bāt se ad orōem & deuote dice-
bāt Adoramus te xp̄e & b̄ndicim̄
tibi p̄pter oīes ecclesias q̄ sunt
in vniūso mūdū. q̄a p̄saz cruce
tuā redemisti mūdū. Credebāt
enī sp̄ inuenire locū dei vbiq̄q̄
cruce vel ecclīaz inuenissent.
Quicūq̄ aut̄ eos videbāt plū-
mū mirabātur eo q̄ habitu &
vita dissimiles erāt oībus. et q̄si
siluestres hoīes videbantur. Cū
cūq̄ vero intrabāt ciuitatem
vel castellū a villā vel domū
anūciabant pacē. confortantes o-
nes ut timerent & amarēt re-
atorē celi & t̄re. eiusq̄ mādā
seruaret̄. Quidā eos audiebāt
libenter. alij vero etōtrario de-

videbant. **P**leriq; eos questio-
nib; fatigabant qbusdā dice-
tib; vñ estis. alijs qrentib; q̄s
eēt ordo ip̄or. **Q**uib; licet eēt
laborosū tot q̄stionib; rñde sim-
pliciter tñ cōfitebant q̄ erāt vici-
p̄nales de ciuitate assisy oriū-
di. **N**ōdū eī ordo eorū dicebatur
r̄ligio. **M**ulti vero eos decepto-
res v̄l fatuos iudicabāt q̄ nole-
bāt eos r̄ape in domū suā ne
tāq; fures res suas auferrent
furti. **P**ropt̄ea in multis locis
post illatas eis mltas iūrias
hospitabant in eccl̄iaz v̄l domo-
rū porticib;. **E**odē tpe duo ex
ip̄is erant florentie q̄ p̄ ciuita-
tē mendicātes hospitū nō pote-
rāt inuenire. **V**enientes autē
ad quādam domū habentē por-
ticū q̄ in porticu clibanū dice-
rūt adinuitē. **H**ic poterimus
hospitari. **R**ogantes autē dñaz do-
mus ut eos r̄ape int̄ domū. q̄
illa h̄o facē r̄cusante. dixerūt hu-
militer ut saltē iux clibanū per-
mittēt eos q̄scē illa nocte. **H**oc
autē cresso p̄ illā. venit vir eius
q̄ dixit illi. **Q**uare istis ribaldos
hospitiū in nr̄o porticu cōtulisti.
Rndit illa q̄ noluerat eos in do-
mo r̄ape. sed eis cresserat ex in
porticu iacere. vbi non poterant
nisi ligna fivari. **N**oluit q̄ q̄
daretur eis aliquod tegumen-
tū his ess̄ tūc magnū frigus.
quia putabat eos esse ribaldos

teguniēto
et fures. **I**lla at̄ nocte tū usq; ad
matutinū satis sobrio sōno iux
clibanū quieuisent. talefū solo
calore diuio et coopti dñe pau-
ptans. inuēt ad viciniore eccl̄iaz
pro matutinali officio audiendo.
Et mane fr̄o inuit illa mulier ad e-
andē eccl̄iam. videns ibidē fr̄es il-
los in orōe deuote psiste. dixit in-
tra se. si honēs isti essent ribaldi
et fures ut vir meus dicebat.
non sic in orōe psisterent reuerē-
ter. **C**ūq; hoc cogitaret. ecce vir
quidā guido nouē pauperib; in
ip̄a eccl̄ia manentib; elemosinā
tribuebat. **Q**uī tū venisset ad
fr̄es et vellet dare cuiq; eorū pe-
cuniā sicut dabat alijs. r̄cusauē-
rūt illi pecuniā et accipe nolue-
rūt. **A**t ille dixit eis. **Q**uare
vos tū sitis paupēs non accipi-
tis denarios sicut alij. **R**ndit
fr̄ bernardus. **V**erū est q̄ pau-
peres sumus. sed nobis non e-
ita gratis paupertas sicut alijs
pauperibus. nā p̄ dei gr̄atiā
tū d̄siliū c̄plēni. volūtariē
paupēs fr̄i sumus. **A**dmirans
vir ille sup̄ his. et interrogas
eos si unq̄m aliquid possedis-
sent. audiens ab eis q̄ multa
possederant sed ad̄re dei oīa pau-
perib; dederant. **H**ic namq; qui
sic r̄ndit fuit fr̄ bernardus a
b. f. sedus. quē sc̄ssimū p̄rem
hodie credimus veraciter. **Q**ui
pr̄io pacis et priuē legatioem

ille

amplectens. post s^m dei cur-
rit. venditis oibz q̄ habebat. et
erogatis pauperibz. scdm̄ p̄fecti-
onis euāgēlicae veritatis cōsiliū.
p̄seuerans usq̄ in finē in s̄ssi-
ma puritate Considerans q̄
d̄ca mulier q̄ fr̄es denarios no-
luissent. accedens ad eos dixit
q̄ libent̄ reciperet eos intra do-
mū suā. si vellent illuc accede-
re gr̄a hospitandi Qui fr̄es hui-
us responderūt. dñs retribuatur
tibi pro bona voluntate Predic-
tus at̄ vir audiens q̄ fr̄es nō
potuerant inuenisse hospitium
dixit eos in domū suā dicens
Ecce hospitium a dño vobis p̄pa-
ratū. maēte in eo scdm̄ b̄n̄placi-
tū v̄m̄. At illi gr̄as deo agen-
tes manserūt ibi apud illū di-
ctz aliquibus. edificando tā exēplo
qm̄ verbo in t̄pore dñi. ita q̄ pos-
tea multa erogauit. h̄c at̄ sic be-
nigne tractarentur ab isto. ap̄
alios t̄m̄ in t̄m̄ viliss̄ habeban-
tur. q̄ multi p̄ui et magni exp̄-
brarent et iūriarent̄ eis. aliqui
et̄n̄ auferentes vestimenta que
habebant Cūq̄ serui dei ma-
nerent nudi. quia scdm̄ formā
euāgēlicā vnā t̄m̄ tūcā porta-
bant. nō repetebant ablata sibi
restitui Si qui pietate moti red-
de eis volebant ablata. libent̄
recipiebant Quidā at̄ lutū
sup̄ eos iactabant. Alij v̄o po-
nentes taxillos in maibz eozū

93
iūtabant ip̄os si lude volebant.
Alij accipientes capita eozū a
tergo post dorsū suū sic suspen-
sos portabant eos Hec et s̄līa fa-
ciebant eos illis reputantes eos
tā viles. q̄ audacter affligebant
ip̄os sicut volebant Insup̄ in fame.
siti. frigore et nuditate. tribula-
tiones et angustias tolerabant
Que oīa stant̄ et patient̄ ut a
b f. fuerāt moiti sustinentes.
nō tristabantur nec turbabā-
tur nec maledicebant inferentibz eis
mala. sed sicut viri p̄sa et euā-
gelici et in magno luco positi.
exultabant vehementer in dño.
de gaudio existimantes tū in-
tentationes et tribulationes hui-
usmodi inadebant. atq̄ iux̄ verbū
euāgēlicū pro suis p̄sequutoribz
orabant sollicitate et seruent̄
**De receptioe alioz q̄tuor fr̄um et
ardentissima caritate quā habebat
adinuicem primi fratres et de
sollicitudine laborandi et orandi
et perfecta obedientia ip̄soz**

Uidentes igitur hoīes. q̄
fr̄es in suis tribulatio-
bz exultabant. orōni et deuotio-
ni sollicitate et deuote instabat.
non recipiebant pecuniā nec
portabant. et maximā charita-
tē adinuicē habebant. p̄ quā
noscebantur vere esse discipuli
dñi. multi corde cōpuncti veniebāt
ad eos de offensis quas fecerāt

eis. veniā postulantes Ipi vero
ex corde remittentes dicebant
Dñs parcat vobis. atq; eos de
salubrē salute sua admoebant. Qui
dā at ipos suos rogabat ut re-
ciperent eos in societate sua.
Et q; oēs illi sex habebat auc-
toritatem recipiendi ad ordinē
a bñō f. p̄t paucitate sem. in
societate sua aliquos receperit.
cū quibz sic receptis. statuto
mō. oēs ad scām mariā de por-
ciūculis sūt reuēsi. Qm̄ at se iu-
de reuēdebant. tanta iocūditate
replebantur et gaudio. ac si
nihil recordarentur eorū que
fuerant passi ab iniquis. Sol-
liciti erāt quotidie orare et la-
borare maibz suis. ut oēm vāsi-
tate aie cūmā a se penitus ef-
fugarent. Surgebant in medi-
a nocte solliciti. et orabant de-
uotissimē cū lacryis immensis
et suspiriis. amore intio se iu-
cem diligebant. et seruiebat u-
nus alteri ac nutrebat sicut
m̄r filiū vnicū et dilectū. Tan-
ta caritas ardebat in eis. q; faci-
le ipis videbatur tradē corpora
sua morti. non solū p̄ xpi amo-
re sed etiā p̄ salute aie v̄l cor-
p̄m suū. **Un̄** quadā die
cū duo ex ipis fr̄bz sil uent.
inuenērēt quidā fatiū qui ce-
pit lapides iactare in eos. **Vides**
ergo vnus eorū lapides iactari
in altm̄. opposuit se statim **utibus**

lapidū. volens potius se p̄cuti
qm̄ fr̄m suū. p̄t charitate mu-
tuā qua flagrabant. **Sic** para-
ti erant vnus p̄ altero pone v̄tā
suā. Erant enī in hūilitate et
charitate fundati et radicati. in tm̄
vt vnus reueretur altm̄ quasi
p̄m̄ et dñm. atq; illi qui officia
o platiois v̄l aliqua grā p̄celle-
bant hūiliores et viliores ceteris
videbant. **Om̄s** q; se totū ad o-
bediendū prebebat. ad p̄cipientē
voluntate se otinuo p̄parantes
non discernebant inter iustū et
iustū p̄ceptū. **Sed** quicquid pre-
cipiebatur. putabant sc̄bz dei vo-
luntate. **Et** iō imple p̄ceptū. e-
rat eis facile. et suauē. **A** m̄ nali-
bz at desiderijs abstinebant. se-
metipos solliate vindicantes. et
cauentes ne vnus alterū offen-
deret v̄llo mō. **Et** si qm̄ atigebat
vt vnus alteri diceret verbū qd̄ pos-
set ipsū turbare. tāta sc̄a mordeba-
q; non poteat quiescere donec dia-
bat culpā suā. p̄sternens se in
terā hūilit. et pedē fr̄is turbati
faceret poni sup os suū. **Asi** fr̄
turbatus pedes sup os alterius
pone nolūisset. si erat prelatus
ille qui turbauit altm̄ p̄ci-
piebat illi ut pedē ponet sup
os suū. **Si** vero erat subditus.
illi faciebat hoc p̄cepti a plato
Sicq; studebant ut oīs rancor
et malicia fugaretur ab eis. et
p̄frā se int̄ ipos dilctō obseruare.

44
satagentes p posse singulis vi-
cis virtutes opponere. pueniente et
coadiuante eos gra ihu xpi. Nic-
hil usq sibi ppriū vendicabāt. sed
libris et alijs collatis eisde utebā-
tūmū sēdm rōem ab aplis tra-
ditā et seruata. Cum at in eis
et int eos eēt nā paupertas. erat
m̄ liberales et largi de oibz sibi
p dno collatis. libenter dantes ad-
re ipsius oibz petentibz et maxie
pauperibz eleōsinas eis dadas. Cū
vero ibant proiā et iueniebant
paupēs petentes aliquid ab eis
adze dei. ai non habebant aliud
quod pberent dabant aliquā par-
tem de vestibz suis lis vilibz. qñ
qz em dabant capitiū diuiden-
tes ipsū p tūca. qñqz maniam.
qñqz ptem aliā dissuētes ipsam
a tūca. ut euāgelicū illud im-
pleretur oī petenti te tribue.
Quadā at die venit quidā pau-
p ad etiā bte marie de portā
uncula apud quā aliqui frēs
morabantur et eleōsinā petūt
Erat at q clamis quā quidā
frē habueāt secularis. cui tū dix-
isset b. f. ut eā illi pauperi daret.
libent et velocit dedit ei. Statū
p̄t reuerentiā et deuotiōem quā
habebat frē ille in dando clami-
dem illi pauperi. visū est ei q e-
lemosina illa in celū ascendiss.
et sensit nouo gaudio pfundi se
Cū vero declinabant diuites
h. mūdi ad eos. recipiebant eos

alacriter et benigne. studentes eos
reuocare a malo et ad p̄niam pro-
uocare. Sollicitate etiā petebant ne
mitteretur in tras vñ crant orū-
andi. ut fugerent familiaritate et
iucersatione sanguineoz suozū.
verbūqz seruarent pphetiū. Extra-
neus frēs sū fratribz meis. et pete-
grinus filius matris mee. In paup-
tate pluimū letabantur. qz nō iu-
pisabant diuitias sed oīa transi-
toria spernebant. que p̄t a mōdi
hui? amatoribz iapisa. Preapue
vō pecuniā q̄i puluere pedibz co-
ulcabant. Et sicut a bto f. docti
ipsa ai stercore asini eq̄li pretio et
pondere ponderabant. Gaudebat
in dno rōtū ue. non hñtes int se
neo intra se vñ possē aliquē strista-
ri. Quāto enī magis a mūdo erat
diuisi. tanto magis erant dno con-
iūti. p diā crucis et semitas iuste
incedentes. de arca via p̄nīe et obser-
uatiōis euāgelice offendicula re-
mouebant. ut posteris iter planū fi-
ceret et securū. **Qualit btus. f.**
cū vnderim soays iuit ad curiam
pp̄e ut notificaret ei suū ppositū
et faceret confirmari r̄gulā quam
scripserat.

Quens at b. f. qz dñs frēs su-
os nūo et merito augmenta-
ret. tū iā essent duodecū viri fortissi.
sacientes idipm. dixit illis vnderi
ip̄e duodecimus dux et p̄t eozū.
Videro frēs qz dñs r̄gregatiōem nos-
trā misericordit. q̄ult augmentare

Euntes ergo ad m^uem n^oam
sc^oam romana^m etiam notifica
sumo pontifici que d^ons p^o nos
face^o cepit. ut de voluntate et pre
cepto ip^o quod cepimus p^oseq^u
mur **C**u^m placuisset alijs scrib^{is}
dictu^m p^ois. et sil^o ai^o eo iter arri
puissent ad curia^m. dixit eis faci
amus vnu^m ex nobis duc^o n^om
et habeamus ip^o quasi vicari
u^m ihu^m xpi. ut quocunq^{ue} declinare
voluerit declinemus. et q^u hos
pitare voluerit hospitemur **E**t
elegerunt fr^{at}em bernardu^m primu^m
post ip^o **E**t sicut p^o dixerat ser
uauerunt **G**audentes igitur i
bant. et verba d^oni loquebant.
non audentes aliquid loqui n^o
quod ad laude^m ul^o gl^oriam dei et
ad utilitate^m aie^m ptinebat. et fre
quent^{er} oro^m vocabant. d^ons at
se p^oambat eis hospitium facies
illis n^oaria ministrari **C**u^m at
venissent **R**oma^m. et inuicis
sent ibi ep^om ciuitatis assisij.
ab ip^o ai^o ingenti gaudio sut
recepti **N**am b^om et ocs^o fr^{at}es sp^o
li venerabatur affru^m. nesciens
in aduentu^m eoz^{um} cepit turba
ri. timens ne p^oiam p^oiam vel
lent desere. in qua d^ons mira
bilis per eos cepit opari **G**au
debat eni^m vehementer tantos
viros in suo episcopatu h^ore.
de quoz^{um} vita et moribz max
ime presuebat. **S**ed audita

causa. eoz^{um} q^uo intello^o p^oposito.
gauius est valde. spondens
eis ad hoc p^osiliu^m et iuuame
Erat at^o id^o ep^o notus curia^m
cardinali ep^o sabinens^{is} qui
dicebatur loes de s^o paulo ve
gra^m dei plenus. diligens plui
mu^m seruos dei. **H**uic p^ofatus
ep^o patefecerat vita^m b. f. et
fr^{at}em suoz^{um}. p^opterea ip^o affecta
bat videre viru^m dei. et aliq^u
de scrib^{is} suis **A**udiens at^o q^u
essent in urbe. misit p^o illis et
recepit eos ai^o magna r^ouer
tia et ad^ore **P**aucis vero diebz
morantes ai^o ip^o. ita edifica
uerunt eu^m sa^os sermoibz et ex
plis. q^uo videns in ope fulgere
q^uo de ip^o audierat. recomenda
uit se eoz^{um} oroibz hu^oilit^{er} et
deuote. petiuit eni^m de gra^m
speciali q^uo volebat ex tuc
sicut vnus de scrib^{is} reputa
ri **D**eniq^{ue} interrogans b. f.
quare venisset. et audiens
ab eo totu^m suu^m p^opositu^m et
intentu^m. obtulit se p^ocurato
rem suu^m in curia. p^oxit q^u
ad curia^m dictus cardia^m lis
et dixit d^ono pape **I**nnocen
z^o **I**nueni viru^m p^ofectissimu^m
qui vult scdm^o formasa^m e
uangeli^o viu^o. et euangeli
ca p^ofectioem in oibz serua
re p^o que credo d^ons velit in
toto m^odo fide^m sc^o eccl^oie re

75
formare. Quod audies dñs pa-
pa miratus ē valde. & sic eidem
cardinali iposuit ut ad se du-
cēt bñm f. Sequēti g' die vir
dei a dño cardinali est corā sū-
mo pontifice pñtat. cui totū
suū scñm ppositū patefecit. Ipse
vero pñtifer cū cēt disartione
pñcipua pñdit. votis scñ debito
mō affecit & exhortans ipm ac
frēs suos de multis bñdixit eñdi-
cens. Itē cū dñō frēs & sicut ipse
vobis ispirare dignabit. oibz
pñiaz pñdicite. Cum autē om-
nipotens de vob multiplicave-
rit nūo maiori & grā refect
nob. & nos plūa his cōcedem
ac maiora vob securi d'mitte-
m. Volens autē dñs papa fa-
cē ut concessa & cōcedenda essent
scdm dei volūtate. pñsqz scō
qz ipō abcedet dixit eius sociis
filioli nrī vita vñm videt nob
nimis dura & aspa. licet enī
credam vob eē tanti feruoris
qz de vob nō oporteat dubitā.
tñ cōsiderāe debent pro ill' qz secu-
turi sūt vos. ne h' via nimis
aspa ipis videat. Cūqz videt
eorz fidei cōstāciā & anchorā spei
firmissime roboratā in xpō ita
vt nollent a suo feruore diuertē
dixit bñ f. Fili vade & ora deū
vt tibi reuelet. si id qd qñtis de
sua volūtate procedit. qñtū
nos scientes dñi volūtate tuīs
desiderijs aniam. Orate itaqz

scō dei sicut ei suggesterant dñs
ip locutus ē ei dñs in spū p
similitudinē dicens. Eucōdā
mulier paupaula & formosa e-
rat in quodam deserto. cui pul-
chritudinē rex qdā magn' ad-
mirans concupuit eā accipere
in vxore. quā poterat ex ipsa
pulchros filios gnare. Contē-
to aut & cōsumato mñimonio
mñi filij sunt geniti & adulti.
qs mñ sic alloqitur dicens. filij
nolite vñdāri qā filij regis est
Itē g' ad curiā a. & ipse vob oīa
necessaria mñstrabit. Cū ergo
vñssent ad regē. mirat' ē rex
eorz pulchritudinē. videns qz
in eis suā similitudinē. dixit
illis. Cui' estis filij. Cui cū rēpō-
dissent se ē filios mulieris pau-
perule in deserto morātia rex
cū magno gaudio amplexatus
ē eos dicens. Nolite timē qā fi-
lij mei estis. Si vero de mēsa
mea nutriūtur cōna. multo
magis vos qz estis mei legitimi
Mandauit itaqz rex mulieri
pñdicite. ut oēs filios ex se cōcep-
tos ad suā curiā mitteret nutri-
endos. His igit sic oñsis p vi-
sū bñ f. oranti. intellexit vir
se scō p illā mulierē paupaulā de-
signari. Et orōe cōpleta rēpō-
tauit se sūmo pontifici. & cre-
plū qd ei dñs cōderat sibi per
ordine intimauit. dixit qz. Ego
sū dñe illa mulier paupaula

quā dñs amās p suā mīaz
decorauit. ⁊ ex ipā planit sibi
filios legitimos gnare. Dixit
autē in ex rēgū. q̄ oñes filios
q̄s ex me gnabit nutrire. q̄a
si nult extraneos. bñ debet
legitimos nutrire. Si cā de per
catoribz donat bō epalia p̄p̄
nutriendoz filioz amore. ml̄
to magis uiris euāgelicis q̄
bz h̄ debent ex merito largi
et. **H**is auditis dñs p̄ mira
tus est uehement. maxie q̄
quā aduentū bñ f. uiderat i
uisione. q̄ etiā sc̄i Johis late
ranensis minabat ruina. ⁊
q̄n̄ uir eligiosus modic⁹ ⁊ des
perat⁹ cā sustentabat p̄prio dorso
submisso. **E**uigilās uero stupe
fact⁹ ⁊ territ⁹ ut discat⁹ ⁊ sapi
ens cōsiderabat q̄d sibi uellet h̄
uisio. **S**⁹ p̄ paucos dies cū uis̄
ad eū bñ f. ⁊ a suū p̄positū
ēuclass̄ ut dictū est. pet̄isset
q̄ ab eo cōfiri sibi rēgulā quā
scripserat v̄bis simpliābz. utens
sermoibz euāgelij sc̄i ad cuius
p̄fectionē tōlit̄ inhiabat. **R**es
piciens cū dñs p̄ ita feruente
in da seruitio. a t̄p̄s ferens de u
sione sua ⁊ de p̄dō exemplo oñ
so uiro dei. cepit int̄ se dicē. Vere
h̄ ē ille uir eligios⁹ ⁊ sc̄s p̄ quē
subleuabit⁹ ⁊ sustentabit⁹ etiā
dei. ⁊ sic amplexat⁹ est eū. ⁊ rēgu
lā quā scripserat q̄p̄bauit.

Dedit etiā sibi licentiā p̄dicandi
vbiq̄ p̄niam ac fr̄ibz suis. ita
tñ q̄ q̄ p̄dicaturi erant licen
ciā a bñ f. obtinerēt. **E**t h̄ idē
postea in cōsistorio approbavit.
His ḡ accessis. bñ f. grās egit dō.
⁊ genibz flexis. p̄misit dñs p̄e
obiam ⁊ reuerentiā hūilit̄ ⁊
deuote. **A**lij autē fr̄es sc̄s p̄p̄
tū dñi pape. bñ f. obiaz filie ⁊
reuerentiā p̄miserūt. **S**uscepta
itaq̄ bñdictioē a sumo p̄ntificē
⁊ uisitatis aploz limibz. datus
q̄ tonsuris bñ f. ⁊ alijs ⁊ fr̄
bz. sicut dicit⁹ cardinalis procu
rauit. uolens oēs illos duodecē
ē clericos. cōlinquens v̄bē uis
dei cū p̄dō fr̄ibz in orbē p̄f̄s
mirans ualde de suo desiderio sic
facile adimpleto. **C**rescens q̄ co
tidie in spe ⁊ fiducia saluato
ris. q̄ sc̄is r̄uelationibz suis q̄
gesta fuerant ei p̄mit⁹ demō
strarat. **N**ā añq̄ obtineret
p̄dā. quadā nocte cū se sopora
dediss̄. uidebat⁹ sibi q̄ p̄ qua
dā uia incedet iux̄ quā erat
arbor magne proceritatis. p̄u
lchra fortis ⁊ grossa. **C**ūq̄ p̄
q̄ret ad eā ⁊ st̄as sub ipā. cō
celsitudinē ⁊ pulchritudinē
miraret⁹. subito ad tātā al
titudinē deuenit ipē sc̄s. ⁊ u
mū arboris tangebāt. cūq̄ usq̄
ad trā facillime inclinabat.
Et reuera sic ē actū. cū dñs

76
Innocentius arbor in mūdo sub-
limior pulchrior & fortior eius
petitioni & volūtatē se tā ve-
nigūssime inclinavit

**De efficacia p̄dicationis ip̄i
& de p̄mo loco quē habuit & q̄li
fr̄es stabāt ibi & quō inde r̄cesserūt.**

Exinde b̄t̄s. f. c̄t̄uens
ciuitates & cast̄ cepit
vb̄iq; amplius & p̄fectius p̄di-
care. nō in sublimib; huāne
sap̄ie v̄bis. s; in doctrina & v̄tute
sp̄s s̄c̄i. annūcians fiducialiter
regnū da. Et enī vetidū p̄dica-
tor ex aūte apl̄ica corrobora-
tus nullis vtens adulationib;. v̄bo
rūq; r̄spuens blandimenta.
q̄a qd̄ alijs v̄bo suadebat. hoc
sibi plus suaserat opeperita
tē fidētissimē loq̄retur. Mirabā-
tur sermonū ei v̄tutē. ac ve-
ritatē quā nō hō docuerat.
Et̄a l̄rati & docti plurimi ip̄-
sū vidē & audiē velut hoīem
alteri s̄c̄i festinabāt. Lepert
proinde multi hoīes. nobiles
& ignobiles. clerici & laya. diui-
na inspiratione inflati b̄t̄i. f.
vestigis adherē. abiectis q̄ se-
cularib; curis & pompis sub-
ipsius v̄nicē disciplina. Conu-
sabat ad huc aūt p̄r cū filijs
in quodā loco iux̄ assisū tri-
uū^o tortus vbi erat quoddam
tugurū ab hoībz derelictū
N̄ loc' tā artus erat q̄ ibi
sedē vel q̄scē vix valebant.

Ibi etiā squissime pang carētē.
solus rapas edebant q̄s hinc
inde in angustia mendicabāt
Deribebat vir da noīā fr̄um
sup̄ t̄bes illius tuguri. ut q̄s
volens q̄scē vel orae cognosceret
locū suū. & ne ex angustia loci
& modicitate tumor insolens.
mētis silenciū p̄turbaret. Cū
dā aūt die existentib; fr̄ibus
in d̄cō loco. accidit ut quidam
rustic' cū suo asino veniret illuc
volēs cū suo asino in ip̄o tugu-
rio hospitari. Et ne r̄pelleretur a
fr̄ib;. ingrediens cū asino dixit
ad asinū suū. Int̄ int̄ q̄a b̄n̄
faciem' huic loco. Cū sc̄is p̄r
audiens. & v̄bū ac intentionē
rustici cognoscens. mol' ē aīo
sup̄ eo. maxime q̄ tūc silencio
& orōi vacabāt. Dixit g' vir d̄cō
ad fr̄es. Sc̄io fr̄es q̄ nō vōuit
nos d̄s ad p̄parandū hospitū
asinū. & ad habendū hominū
frequētationes. s; ut hoībz quib; q̄
vīa salutis p̄dicantes & salu-
taria v̄silia exhibentes. orōib; &
gr̄az actionib; p̄cipaliter
insistē debem'. Reliquit g'
d̄cōm tugurū ad vsū paupm
lepsoz. transferentes se ad sc̄az
marīā de porciūcula iux̄ quā
in vna domūcula fuerant ali-
q̄i amozati p̄usq̄m ip̄az etiāz
obtinerant. Postmodū vero ab
abbate s̄c̄i b̄ndicti de monte
subasio. p̄r assisū b̄t̄s. f. volū-

q̄a i' tūmū magnū
fecit cū suo asino in q̄
etans oēs fr̄es q̄ r̄...

X
Ille q̄ n̄ p̄cip̄s fuit deo sicut
postea ī religioe fidelis fuit

tate et inspiratione di p̄n̄a
huilit̄ ea acq̄siuit. quā ipse
sais nobilit̄ et affectuosissime
r̄comendauit gn̄ali ministro
et oibz fr̄ibz t̄qz locū p̄e cunctis
locis et arlesys h̄ sc̄li dilc̄m a v̄
gine gloriosa. Ad ipsius at̄ locū
r̄comendatione et affectū mlt̄ū
fent̄ q̄dam visio quā q̄dam fr̄
vidit adhuc existens in sc̄lo.
quē b̄s f. singulari dilect̄ affaū
q̄ d̄m fuit cū ip̄o familiaritate
p̄cipua ostendendo eodē. videb̄t
in visione oēs hoies h̄ sc̄li esse
cecos et st̄ae genibz flexis in cir
cuitu sc̄e marie de porciuncula
iunctisqz manibz et in celū cū
facie eleuatis voce magna et
lacrimabili d̄m p̄cabantur.
ut oēs illūnate misericorditer
digret̄. Quibz sic orantibz vide
bat̄ q̄ splendor magn̄ exiret de
celo et descendens sup̄ eos illū
nabat oēs luine salutarī. Eū
gilans at̄ ille p̄posuit firmius
deo h̄uere. Et pax p̄ sc̄lo neq̄m
cū suis pompis penit̄ delicto.
infr̄uit eligionē ubi p̄m̄asit in
dei seruitio huilit̄ et deuote.

**De capitulo quod habebat bis i
anno in loco sancte marie de por
ciuncula.**

Post p̄d̄m at̄ locū sc̄e ma
rie obtentū a p̄f̄ato abba
te. ordinauit b̄s f. q̄ ibi fieret
capit̄m bis in āno. sc̄z in penthe
coste et dedicatione sc̄i michaelis

In penthecoste ueniebāt oēs
fr̄es apud sc̄am mariā et tenē
tabant q̄lit̄ possent meli⁹ regu
lā et suae. atqz constituebāt fr̄es p̄
diuisas p̄uicias q̄ ip̄lo p̄dicarent
et fr̄es alios in suis p̄uicijs collo
carent. Sc̄s at̄ f. faciebat admo
nitiones. r̄phensiones. et p̄cep̄ sic
ei iuxta et silii dei videbat̄. **Quo**
vero q̄ dicebat eis p̄ v̄ba. affaū
se et sollicitate opibz ostendebat.
Venerabatur platos et sacerdotes
sc̄e et̄ie atqz seniores nobiles et
diuites h̄orabat. pauperes in
time diligebat. eis viscerose cō
paciens oibz se subditū exhi
bebat. Cūqz oibz fr̄ibz esset
sublimior. unū t̄m de fr̄ibz sc̄m
morat̄ constituebat gardia
nū suū et d̄m. cui ut effuger̄t
a se oēm occasionē sup̄bie. obe
diebat huilit̄ et deuote. Quī
habat enī int̄ hoies cap̄ suū
vsqz ad trā. ut int̄ sc̄os et elec
tos dei m̄eretur in et̄p̄a d̄no
aliquā exaltari. Admonebat
sollicitate fr̄es ut sc̄m euāgelii
et regulā quā promiserāt firmi
ter obseruarent. Et ut circa
d̄na officia et ecclesiasticas or
dinationes essent cauerentes
et deuote. audientes deuote mis
sam et corp⁹ d̄ni deuote adorā
tes. Sacerdotes vero q̄ tracta
bant veneranda et maxima
sac̄menta voluit singularit̄
a fr̄ibz honorari in t̄m ut v

bicūq; illos inuenirent in put
 corā eis flectentes oscularēt
 manus eorū. Et cū ipsos cōstan
 tes inueniret volebat q̄ oscu
 larentur. nō solū manū eorū
 s; etiā pedes equorū sup̄ q̄s equi
 tarent p̄t̄ reuerentiā p̄fatis
 ipsoꝝ. Admonebat etiā fr̄es
 ut nullū hoīem iudicaret. ne
 q̄ despicerent illos q̄ delicate
 viuūt et curiose et sup̄flue in
 diūtū. nā d̄ n̄ et ip̄orū d̄ns
 potens est illos ad se vocare et
 vocatos iustificāre. Dicebat ei
 q̄ volebat ut fr̄es iuērentur
 tales ut fr̄es et dominos suos.
 quia fr̄es sunt in q̄ntū ab vno
 reatorē cāti. d̄ni dicitur in q̄n
 tū bonos adiuuāt ad p̄niam
 faciendā. eis necessaria corpis
 ministrantes. h̄mōi q̄ dicens ad
 debat. Talis deberet esse fr̄um
 d̄satio int̄ gentes. ut q̄nq; au
 dierit ul̄ videret eos glorificaret
 p̄m̄ celestē et deuote laudaret
 Magnū q̄ desiderū eū fuit ut
 tā ip̄e q̄m fr̄es sui talibz opibz
 abundarent p̄ q̄bz d̄ns laudare
 tur. Et dicebat illis. Sicut pat̄
 annūtiatis ore sic in cordibus
 vris et amplius habeatis. Nul
 lus p̄ vos prouocet ad irā vel
 scandalū. sed oēs p̄ mansuetudi
 nē vras ad pacē. benignitatē.
 et cordiā prouocent. Nā ad hoc
 vocati sum̄ ut vulneratos
 autem. alligem̄. fractos et

eroncos et nocem. Multi em̄
 vident nobis eē membra dya
 boli q̄ adhuc discipuli xp̄i er̄t
 Arguebat p̄terea pius p̄ fr̄es
 suos qui n̄s sibi p̄s erant
 austri. vigilijs et ieiunijs et
 corporalibz exercitijs nimū
 insudantes. Quidā em̄ tā se
 grauit̄ affligebant ut data
 in se exprimerent carnis in
 centina q̄ videbatur odie q̄libet
 seipm̄. Quos vir dei p̄hibe
 bat admonens eos benigne
 et rationabiliter reprehendens
 atq; ip̄orū vulnera alligās
 salutariū vinculū p̄ceptoꝝ
 Int̄ fr̄es res qui ad capitulū
 lū veniebant nullus aude
 bat negocia secularia cōtra
 re. Sed colloquebant de vi
 tis s̄oz p̄m̄. Et quō p̄fec
 tius et melius possent iue
 nite grām d̄ni ih̄u xp̄i. Si
 qui at̄ de fr̄ibz qui ad capitulū
 venerant aliq̄m temptatiōē
 ul̄ tribulatiōem habebat.
 Audiendo b̄m̄ f. loquento
 ita dulciter et seruent̄ e q̄
 p̄riā videndo liberabant̄
 a temptatiōibz. et tribula
 tiōibz subleuabant̄. m̄
 fice. Compatient̄ namq;
 loquebatur eis non ut iu
 dex sed ut p̄ mioribz filijs et
 et medicus bonus infirmis
 sciens cū infirmantibz in
 firmari et cū tribulatis af

fligi. Corripiebat nihilominus
debite oes delinquentes atque
stubernos. et rebelles auidu-
sione debita corripiebat. Com-
pleto autem anno. benedicebat oes
oibus fratribus. et ad singulas pro-
uincias singulos destinabat.
Quibus et ipse spiritum dei ha-
bebat et eloquentiam idoneam
ad predicandum siue dei
aut siue laycus ecc. dabat
et licentiam predicandi. Ipsi
vero recipientes benedictionem
illius cum magno gaudio spem
tanquam peregrini et aduene-
bant per mundum. nihil in
uia portantes nisi tantum libros
in quibus possent ducere horas
suas. Ubique inueniebant
sacerdotes diuites uel pauperes.
bonum uel malum. inclinantes
se humiliter et reuerentiam faci-
ebant. Et qui erat hora hospi-
tandi. libentius erant cum
sacerdotibus quam cum laycis
sacris. Cum vero apud sacerdo-
tes hospitari non poterant.
querant magis spirituales et
deum timentes. apud quos
posset honestius hospitari.
donec per singulas ciui-
tates et castra que fratres vi-
sitare volebant. dominus inspi-
rauit aliquibus deum timentibus
ut illis hospitia pararent.
quousque pro ipsis edificata

sunt loca in urbibus et in
castris. Dedit autem illis dominus
omnibus spiritum secundum tempus oportu-
tatem. ad profereendum uerba
acutissima penetrantia
corda iuuenum atque senum.
qui relinquentes patriam et ma-
trimonium et omnia que habebant
sequantur fratres eorum religi-
onis habitum assumendo.
Vere tunc separationis gla-
dium missus est in terram.
cum iuuenes ueniebant ad
religionem. dicentes paren-
tes suos in seculis patrum.
Illos tamen quos recipiebat
ad ordinem ducebant ad
beatum fratrem. suscepturos ab eo
habitum humiliter et deuote.
Non autem solum uiri sic con-
uertebantur ad ordinem. sed
etiam mulieres. uirgines
et uidue ad eorum predica-
tionem. prout secundum ipsorum
filium per ciuitates et castra
monasteriis ordinatis re-
ludiebant se ad penam faci-
endam. Quibus unus de fratribus
constitutus fuit uisitor. cor-
rector earum. Sicut et uiri
uocati et mulieres mari-
tate a lege matrimonii non
discedere uolentes. de semet
suis in domibus
ipsis artiori penam mittebat.
Et sic per beatum fratrem sancti timentis

multore pfectu. dei etna in tibus
ordinibus renouat. sic triu eccle
siam pcedens epato figurauit
qz ordinu cui libet tpe suo fuit
a sumo pontifice cfermatu.
**De morte dñi Johānis primi
protectoris et de assumptione dñi
hugolini hostiensis in patrem
et protectorem ordinis.**

Uenerabil at dñs p̄ iohānes de s̄o paula cardinalis
p̄dēs q̄ b̄s. f. cōsiliū et protectio
nē sepius ipe dependebat. vita et ac
tus ip̄i s̄c̄i f. ac fr̄uz suor̄ oibz
alijs cardinalibz cōmēdabat. in
tm̄ q̄ vniūsqz eor̄. eū h̄re desi
derabat i curia. Quor̄ mētes
sūt. cōmote ad diligendū vix
dei fr̄ibz suis. nō p̄ aliq̄ seruitio
cōcipiendo ab ip̄is s̄c̄i p̄p̄t̄ sc̄ita
tē fr̄uz et deuotionē qua f̄ue
bant ad eos. Defuncto vero dño
lohāne de s̄o paulo. iſpirauit
dñs vni ex cardinalibz noīe hu
golino tūc hostiensis. ep̄o. ut be
atū f. et fr̄es ad intīme diligeret
p̄tegeret et timet. Et reuera fer
uentissime se habuit circa eos
ac si eſs̄ oīm p̄r. ymo pl̄ q̄ p̄r̄
carnalis dilectio ad carnales
filios se naturalit̄ extendat aōr̄
iſmōi sp̄ualit̄ ferbuit ad virū
di cū suis fr̄ibz diligendū in
dño et fouendū. c̄ fama glori
osa vir dei audiens. q̄ famos̄
erat int̄ ceteros cardinales ac

cessit ad eū cū fr̄ibz suis. Ille at
cū gaudio suscipies ip̄os ait
eis. Offero maipz vob. auxiliū
et cōsiliū atqz protectionē pat̄
ip̄ende sc̄dm̄ v̄m̄ b̄n̄placitū.
et volo q̄ p̄p̄t̄ deū me recōmēda
tū in v̄ris orōibz habeatis. Tūc
b̄s. f. gr̄as agens dixit eor̄ dño
cardinali. Libent̄ volo dñc̄ vos
h̄re in p̄m̄ et p̄tectorē nec religi
onis. et volo q̄ oēs fr̄es habeat
vos sp̄ in suis orōibz cōmēnda
tū. Postea rogauit eū b̄s. f. ut
in penthecoste diḡret̄ fr̄uz ca
pitulo int̄esse. Et statim benignē
cōsensit. atqz ext̄it eor̄ capi
tulo int̄fuit oī anno. Cū ve
ro ad caplin veniebat. exibat
processionalit̄ obuiā ei oēs
fr̄es in caplo cōggati. Ille aut̄
venientibz fr̄ibz descendebat de
eq̄. et ibat pedes cū eis usqz ad
etnāz sc̄e marie. eisqz postea fa
ciebat sermonē et celebrauit
missā in q̄ vir dei f. euāgelium
decanabat.

**De electioe p̄moy m̄stroz et q̄
lit̄ fuerūt missi p̄ mūdū.**

Expletis itaqz vndeā ānis
ab iceptioe r̄ligiois. et m̄l
tiplicatis nūo et merito fr̄ibus.
electi fuerūt m̄stri. et missi cū
alijs fr̄ibz q̄si p̄ vniūsas mūdū
prouicias in q̄bz fides catholica
colit̄ et seruatur. Et recipiebāt
in alijsqz prouicijs. s̄ nō p̄mit
tebātur habitacula cōstruere.

De quibusdam vero expellebantur
ne forte essent homines infideles.
Quia licet presertim dominus innocenti
terti ordinis regulam eorum app-
basset. non tamen hunc suis literis confirmavit.
Et propterea fratres a clericis et la-
icis tribulationes plurimas sustinere
percepserunt. Unde ex hoc fratres expulsus
sunt fugere de diversis provinciis
atque sic angustiati et afflicti. nec
non a latronibus spoliati et verberati
ad beatum fructum. cum magis amaritudi-
ne sunt eversus. Hoc enim
passi erant quasi in omnibus vltimis nota-
nis partibus ut in almania et in on-
garia et pluribus alijs. Quod cum
notificatum fuisset deo domino cardina-
nali. voluit ad se beatum fructum. et duxit
eum ad dominum papam honorium. domino
innocentio iam defuncto. et aliam re-
gulam a beato fructu christo docete depositam.
fecit pro eundem honorium dominum cum
bulla pendente solenniter confirmari.
In qua regula plangatus est et minus
ampli pro vitandis laboribus fructum
qui in remotis partibus demorantur.
Proposuit autem beatus fructus a deo domino pro ho-
noro. unum de cardinalibus roma-
ne ecclesie quasi in premissis sui ordinis
videlicet presertim dominum hostiensem.
ad quem fratres possent recurrere pro
suis negocijs. Viderat enim beatus fructus
quandam visionem quam ipse poterat
iducere ad petendum cardinale
et commendandum ordinem romane
ecclesie. Viderat namque gallinam quam-
dam puam et magis habentem curam

pennata in pedibus in modum
colube domesticae. quam tot pullos
habebat quod non poterat eos sub
alio prius agitare. sed ibat in cir-
citu galline. et tunc remanent
tes. Surgens autem de somno cepit
cogitare de huiusmodi visione. Et statim
per spiritum sanctum cognouit se per illam
gallinam singulariter designari.
Et ait. Ego sum illa gallina statu-
ta pusillus. niger quod natus. qui debe-
o esse simplex ut coluba. et af-
fectus penitus virtutum volare ad
celum. Michi autem dominus per misericordiam
sua dedit et dabit filios multos
quos protegere mea virtute non pote-
ro. Unde oportet ut eos sanctus ecclesie
commendet. qui sub umbra alarum su-
arum eos protegat et gubernet.
Elapsis autem paucis annis post
visionem predictam venit roma et vi-
sitavit dominum hostiensem quem ipse
suo fructu ut sequenti die mane
iret secum ad curiam. quia volebat
quod ipse coram domino pro et cardinalibus
predicaret atque sua electione eis
deuote et affectuosissime commenda-
ret. Licet autem beatus fructus se excusaret
de hoc dicens se esse simplicem pro de-
otam. oportuit tamen ire cum ipso ad
curiam. Cumque beatus fructus se coram domino
pro et cardinalibus presentasset. visus
est ab eis iugiter gaudio. Et sub-
gens predicavit eis sic fuit sola
spiritus sancti unctio premonit. fini-
ta vero predicatio commendavit
electionem suam domino pape et car-

79
dinalibus vniuersis. De p̄dicati-
one aut ipsius edificati fuerit
q̄m plurimū dñs pp̄ et dñi car-
dinales. eorūq; viscera ad eligi-
onis amorē affectuosius sunt
dñō. Postea dixit b̄s f. sumo
pontifici. Dñe op̄ator vobis
sup̄ sollicitudinē et laborē con-
tinuū quo vos vigilāe oportet p̄
dei car̄. Multū enī verēdōr
q̄ pro nobis fr̄ib; minorib; tā-
tā curā et sollicitudinē habeatis
Cū enī multi hoīes et diuites ac
religiosi q̄ plurimi ad vos in-
trē nō p̄nt. magn⁹ hōr et v̄cūm
dñi debz eē nobis. q̄ sum⁹ magis
paupes et desp̄a ceteris religiosis.
nō solū ingredi ad vos. s; etiā stā-
tū ostiū v̄rū. et p̄sumē pulsāc
tabernaculū v̄tutis xp̄ianorū.
Propterea sc̄itati v̄rē suppliro hu-
militer et deuote q̄tin⁹ hūc dñm
hostiensem nob̄ dignemū pro p̄re
concedē. ut ad eū t̄pe necessitatis
fr̄es possint r̄currē salua sp̄ v̄rē
p̄minēre dignitate. Et placuit
h̄ p̄chito dñō pape. accessitq; dñō
b̄s f. p̄fati dñm hostiensem. in-
statuens sup̄ religionē suā dignis-
simū protectore. Et habito dñi
p̄re mādato. r̄uera sicut bon⁹ pro-
tector ad defendendū fr̄es manū
extendit. scribens multis p̄latis
q̄ p̄secutionē intulerant fr̄ib;. ne
ulterius essent eis iry. s; potius
ad p̄dicandū et habitandū in su-
is prouincijs cōsilium et auxiliū eis

darent. tamq̄m bonis et sac̄s reli-
giosis auctoritate sedis aplice
approbans. Diligē et alij q̄m plu-
res cardinales ad idē suas l̄ras
t̄nsmiserunt. In sequenti ḡo
caplo data licentia m̄st̄s a b̄s
f. recipiendi fr̄es. misit eos ad su-
p̄d̄m̄s prouincias portantes l̄ras
cardinaliū. cū r̄gula. bulla apli-
ca cōfirmā. Que oīa p̄latis p̄d̄a
videntes et exhibita fr̄ib; testō-
nia cognoscentes edificāc. habitāc.
p̄dicāc in suis prouincijs liberalit̄
accesserūt. Sic itaq; morantib; et
p̄dicantib; fr̄ib; in illis prouincijs.
multa videntes eorū humilē et sc̄am
cōsolationē. atq; audientes eorū v̄ba
dulcissima monēta et iſlāmātia
mentes ad amorē dei et ad p̄nias
faciendā. venerūt ad ip̄os et sc̄e
religiosis habitū seruet et humilit̄
susceperūt. Videns aut b̄s f. fidē
et dilectionē quā habebat ad fr̄es
dictus dñs hostiens. ip̄m cū in-
timis cordis affectuosissime diligeb̄t
Et q̄m r̄uelatioē dei p̄nua. scieb̄t
cū futurū sumū pontificē. sp̄ h̄
ei p̄nuaabat in l̄ris quas scri-
bebat eidē. Vocans ip̄m p̄rez tot⁹
mūdi r̄. Post modicū ḡo t̄p̄o mor-
tuo dñō honorio pp̄ t̄ao. ip̄e dñs
hostiens. el̄s est in sumū p̄otificē.
votus ḡgorius pp̄ non⁹. q̄ tā fr̄um
q̄m aliorū religiosorū et maxime pau-
perū xp̄i usq; in finē vite sue ex-
titit b̄nfactor. p̄cipu⁹ et defensor.
v̄n nō imerito creditur ip̄m esse

scōrum collegio sociatum.
**De sanctissima morte bñ fr̃.
7 q̃lit̃ stigmā dñi nr̃i ih̃u per
bicennium ante mortem suā
recepit.**

Post viginti et annos ex q̃
p̃fectissime xpo adhesit ap̃loru
vitā 7 vestigia sequēs. ap̃lic̃ vit
f. āno dñice incarnationis M̃ cc̃
xxv. quarto nōs octobris die dñi
co felicius mig̃uit ad xpm̃. p̃
multos labores r̃q̃em et̃nā ad
ep̃tus 7 dñi sui aspectibz p̃nta
tus ē. Cui⁹ aīam vidit vn⁹ ex
discipulis eius s̃tate famosus
q̃i stellā lune imensitate habē
tem. 7 claritate solis p̃cedentē
sup̃ aq̃s multas subiectā a nube
cula candida r̃ō t̃m̃te ī celū ascē
dē. laborauerat eī multū in vi
nea dñi sollicitus 7 feruens ī orōi
bz. ieiunijs. vigilijs. p̃dicatioibus
7 salutaribz itineribz. in cura et
passione p̃ximoz sui q̃ abiecti
one. A sue d̃visionis iūcio usq̃ ad
t̃sm̃ignōne ip̃ius ad xpm̃ que
ex toto dilexit assidue memori
ā eius habens in mente. ip̃m q̃
ore collaudans 7 glorificans opi
bus fructuosus. Sic enī feruētis
sime ac cordialit̃ deū dilexit. q̃
audiens cū nōinari lūq̃fact⁹ inte
rius totus. exterius p̃r̃cipēbat
dicens. Celū 7 t̃ra debēt ad nō
dñi inclinari. Cui⁹ dilectiois fer
uore 7 ignis passionis xpi meo
riā quā gerebat in corde. volens

ip̃e dñs oñde tota mūdo singula
ri p̃uilegio. mirabili p̃rogatiua
ip̃m ad huc viuētē in carne mi
rabilit̃ decorauit. Cū enī seraph
cis desiderioz ardoribz sursum a
getur in deū. 7 in illū qui carita
te nimia transfigi voluit t̃m̃ s̃for
maretur dulcedine passionis.
q̃dā mane circa festū exaltatiōis
sc̃e crucis cū oraret in late montis
q̃ dicitur alūna. duobz sa. ānis ān
obitū suū. apparuit ei s̃n seraph
vn⁹ sex alas habens 7 int̃ alas
gerens form̃ pulcherrimi hoīs cru
cifixi man⁹ q̃dē 7 pedes extensos ha
bentis in modū crucis. effigiemq̃
dñi ih̃u et̃atissime p̃tendentis
Duabz enī alis velabat m̃put 7
duabus reliquū corpus usq̃ ad pe
des. due vero ad volandū extende
bant. Qua visione disparente.
mirabilis in aīa ip̃i t̃m̃asit ardor
amoris. s̃ in carne ei⁹ mirabilior
appuit impressio stigmātū dñi ih̃u
xpi. Que vir dei pro posse abscō
dit usq̃ ad mortē. nolens publi
care dñi sacramētū licet h̃ p̃erit⁹
celac nequerit quū saltē familia
ribz socijs fuit manifestū. S̃ post
eius felicissimū t̃m̃sitū oēs fr̃es q̃
aderāt 7 sc̃lares q̃ plurimi manifeste
viderūt corpus suū xpi stig
matibus decoratū. Cernebant ei
ī manibz 7 pedibz ei⁹ nō q̃si clauo
rū p̃icturas s̃ ip̃os clauos ex car
ne ei⁹ d̃positos 7 eadē carne ina
tos ferri q̃ nigredine. dextrū ṽeō

latus quasi lancea infixu verissimi
ac manifestissimi vulneris rube
a matrice erat obtractu **pena**
quod etiam sacru sanguine du vi
ueret sepe effundebat. Quoru
scilicet stigmata infrugibil veritas
no solu in vi et in morte ei p visu
et contactu patentissimu luculen
ter apparuit. veru etiam post morte
ipsius p multa miracula in diuisi
partibus mundi onsa. dno ipsa veri
tate datus pateferat. Quibus etiam
miraculis multorum corda q de viro
dei rae no senserant. et de ei stigm
bus dubitauerat ad tanta fidei
magnitudine sut muta. q q prius
detractores eius fuerant. bonitate
dei opante et ipa veritate cogete
ipsius laudatores et pdicatores fi
delissimi extiterut. **De canoizacoe**

Quoniam igit in diuisi **ipsius**
mundi partibus noua mira
culoy luce daretet. q maxima et sin
gularia bnficia dni meritis ipsi
cepta fuerat. sup dicit dno pp g
gorius de consilio cardinaliu et ali
oru plator q plurimu las et ap
pobatis miraculis q dno p eu fu
erat opat. ipm in scroz cathalogo
anotauit. mandans festu eius die
obitus sui soleu celebrari. facta
at sunt hec in ciuitate assisy i pn
cia multoz plator et maxie mul
titudis prinapu et baronu ac in
numerabilu pploz de diuisi mu
di partibus quos ad ipsa soleu
tate idem dno pp fecerat duori

anno dni M^o CC^o XXVIII pontifica
tus ipi dni ppe anno scdo. Item
ipe etiam sum^o pontifex dictu san
que uiuente sume dilexerat no
solu canonizando ta mirifice ho
norauit. veru etiam etiam in hore
ei constructa in au^o fundamento ipi
dno pp pnu lapide posuit sacris
ditauit muneribus et piosissimis
ornamentis. ad qua post duos
anos a sua canonizacoe factan
corpus ei de loco ubi pns sepul
tu fuerat hore fice est trslatu.

Misit etiam ad ipam etiam cruce
aurea lapidibus piosis orna in
q erat lignu dnice crucis iclu
su. atqz ornamenta et vasa. et plu
rima alia ad altaris misteriu
pertinencia cu multis piosis et
soleuibus idumetis. Quia qdem
etiam ab oi uiris dno inferiori
eximens aucte aplia. ipam ca
put et mrem totius ordinis fruz
munoz istituit. ut patet in pri
legio publico et bullato i q cardi
nales colt subscripserut. Veru q
pap esse san dei rby in sensibili
bus horari. nisi p eu corpe mortu
um et spu uiuente in gla dno
q plurimos duertet et sanaret
no solu promissau secus psona
idifferentes p ei obitu meritis
ipsius sunt duerse ad dnm. s; et
a multi magni et nobiles cu fi
lys suis habitu sui ordis susce
perut. etclusis pprijs uxozibus et fi
liabz suis in monasterijs paupe

rū dñaz. Dile & multi sapien
tes & leatissimi viri tā sclaros
q̄ dicit p̄bendati. sp̄ctis car
nis illecebros. ac ip̄ietate & scari
laribz desiderijs penitus abdic
tis p̄fatū minorz ord̄mē intra
uerūt. paup̄tati a vestigijs xp̄i
& serui sui sc̄i f. in oibz iuxta
mensurā diuine gr̄e se cōfor
mantes ut ad celestē pat̄ glori
am paruenirent. Amē

Explicuit miracula cū vita
b̄tissimi p̄ris fr̄cis̄i. scripta
ad honorē dñi nr̄i ih̄u xp̄i &
glorioso v̄ḡis marie nr̄is ei.

Deo gr̄as

Tabula libri tercij.

1
2
h
m
v
v
w
w
p
p
p
p

De humilitate & obiā sc̄i f. et
fr̄tris bernardi

De fr̄e b̄nardo quō angelus t̄m̄
tulit eū flūm̄

De fr̄e bernardo q̄ iuit bononi

De morte ḡno sa fr̄is bernardi

De ieiunio q̄ dragenario sc̄i f.

De magisterio sc̄i f. ad fr̄tre
leonē. q̄ in sola cruce ē perf̄tā
lentia

De locutione diuina sc̄i p̄ fr̄em

De inuentione montis aluer
ne & visione fr̄is leonis super
sc̄m̄ fr̄cis̄i

Qualit̄ fr̄ massens humilitatē
sc̄i f. inuestigauit

Qualit̄ sc̄is f. leuauit fr̄em mas
sc̄i in acie cū flatu

Qualit̄ sc̄s f. intellexit q̄ fr̄ massens i archano cordis habebat.

Qualit̄ fr̄ massens fuit p̄batz a sc̄o fr̄cis̄o.

Qualit̄ loquente sc̄o f. de deo
cū socijs suis apparuit xp̄s in
medio eoz

Qualit̄ sc̄s f. & socij ei cū sc̄a clara st
& fr̄i siluestro q̄ sc̄s f. debet ire
ad p̄dicandū

Qualit̄ deus euclauit sc̄e dñe
& fr̄i siluestro q̄ sc̄s f. debet ire
ad p̄dicandū

Qualit̄ sc̄s f. nomē magisterij
Qualit̄ mors sc̄i f. euclā fuit dñe
jacobe de septē solus

Qualit̄ xp̄s & b̄tā v̄go & sc̄s p̄hes
baptista & euāgelista cū multitu
dine āḡloz loq̄bant cū sc̄o f.

De prouisione fr̄a in caplo gn̄ali
apud sc̄m̄ maria

Qualit̄ de locut̄ est sc̄o f. & q̄lit̄
sc̄s f. fecit crescē vinū in uinea

Qualit̄ sc̄s f. appuit gloriosus
cū multis sc̄is fr̄ibz cuidam
fr̄i in extasi existenti.

De lupo feroassimo p̄ sc̄m̄ fr̄a.
ēducto ad magnā mansuetudinē

Qualit̄ sc̄s f. liberauit turtu
res et fecit eis nidos

De statua mirabili q̄ apparuit
sc̄o f. in q̄ apphetatū fuit de quī
tuplū statu ord̄m̄is.

De visione sc̄i f. quō demones
in locū sc̄e marie de anglis int̄
re nō poterāt

Qualit̄ sc̄s f. iūtit ad fidē xp̄i
Qualit̄ sc̄s f. sanauit quēdā le
psū a lepra aie & corpis

De tribus latronibz cōuersis p̄
De gr̄a cōtemplationis fr̄is ber
nardi

De tetanoē fr̄is rufini & quō ap
et quō d̄babolz dix. R. et p̄

Qualit̄ sc̄s f. sanauit quēdā le
psū a lepra aie & corpis

De tribus latronibz cōuersis p̄
De gr̄a cōtemplationis fr̄is ber
nardi

De tetanoē fr̄is rufini & quō ap
et quō d̄babolz dix. R. et p̄

Qualit̄ sc̄s f. sanauit quēdā le
psū a lepra aie & corpis

De tribus latronibz cōuersis p̄
De gr̄a cōtemplationis fr̄is ber
nardi